



## Mød den nye dekan



Hviderussisk visit



Med Vellev i Prag



Alle følelser i spil



# humagasinet

Nr. 4 december 2010

## Udgiver

Det Humanistiske Fakultet  
Jens Chr. Skous Vej 3  
8000 Århus C  
Tlf. 8942 6923  
FirstClass e-post:  
HUMmagasinet  
Mail:  
hummagasinet@hum.au.dk  
www.humaniora.au.dk/  
nyheder/hummagasinet

## Redaktion

*Anja Kjærgaard (red.)*  
T: 8942 6969  
*Marie Louise Gammelgaard (red.)*  
T: 8942 6923  
*Svend Aage Mogensen (ansv.)*  
T: 8942 1242  
*Casper Hartmann Dam*  
(journalist)  
T: 8942 6324

## Forsidefotos

*Rogvi Johansen,*  
Fotoafdelingen Moesgård  
*Jacob Christensen Ravn,*  
Fotoafdelingen Moesgård

## Layout og tryk

Zeuner Grafisk as

## Gengivelse

Gengivelse af redaktionelt indhold er tilladt med tydelig kildegengivelse.

## Oplag

5.000 eksemplarer.

## ISSN

0908-5343

- 4 Ny uddannelse i Human Security
- 6 Her stopper Hvideruslands vinterhi
- 8 Medie med stor gennemslagskraft
- 10 Løbende forskningsformidling
- 12 Don't worry – be happy
- 14 Stor spændvidde
- 18 Giv os indflydelse
- 19 En skærv til et godt formål
- 20 Det kameraet ikke ser
- 22 Kulturmøder interesserer mig
- 31 What's the time difference between Europe and Montreal?
- 42 Leths mellemværender

## Deadline næste nummer:

Deadline er 8. februar 2011

Næste nummer udkommer 1. marts



De fysiske rester af Tycho Brahe viste sig at være velbevarede.

s. 31

# INDHOLD



FOTO: MARTIN KRÖGER



# NY UDDANNELSE I *HUMAN SECURITY*

*Human Security* er den eneste uddannelse af sin art i Europa. En uddannelse kendetegnet ved et særligt tværfagligt perspektiv og en uddannelse, der sigter direkte mod ansættelse i udviklingssektoren. Det første hold starter i efteråret 2011

Af Anja Kjærgaard · anjak@hum.au.dk

Det er ikke nogen hemmelighed, at der skeles til, hvor gode afsætningsmuligheder der er for kandidater til arbejdsmarkedet, når der søges om akkreditering af en ny uddannelse. *Human Security* udgør allerede et selvstændigt ansættelsesområde i organisationer som Røde Kors, Danida og IBIS, men kandidater vil ligeledes kunne besætte job ved danske statslige myndigheder som f.eks. Udenrigsministeriet og Justitsministeriet eller andre regionale/kommunale myndigheder, der beskæftiger sig med miljø, ressourceforvaltning og konfliktanalyse. Så der er inden

uddannelsens start afsætningsmuligheder, men hvad går uddannelsen nærmere bestemt ud på? Hvordan adskiller den sig fra alle andre? Og bliver der et øget behov for kandidater med akademisk viden og praktiske færdigheder inden for *Human Security*? Vi har spurgt adjunkt Morten Nielsen, der er koordinator på uddannelsen.

*Hvordan adskiller uddannelsen sig fra alle andre?*

– Uddannelsen er placeret på Humaniora, hvor antropologi som fag er drivkraften, men det usædvanlige ved uddannelsen er,

at den går på tværs af tre fakulteter. Der er således også bidrag fra Institut for Statskundskab, Biologisk Institut, Danmarks Miljøundersøgelser og Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet. Det betyder, at kandidaterne på den nye uddannelse vil få en tværfaglig indsigt, som er usædvanlig i forhold til at bidrage til diskussioner om håndtering af forskellige krisituationer. Vores kandidater bliver med andre ord i stand til at agere, rådgive og forstå konkrete problemer og deres løsningsmuligheder i krisituationer ud fra forskellige fagligheder. Centralt i uddannelsen er praktikelementet, som vil føre frem til specialet, og specialet kan man så farve i forhold til de tre fagligheder. Man vil kunne lave et speciale, der er mere miljøanalytisk, biologiorienteret eller samfundsvidenskabeligt, men med inddragelse af de andre fagligheder.

*Bliver der øget behov for kandidater i Human Security?*  
– Det forhold, at vi bliver flere og flere mennesker på jorden,

FOTO: PRIVAT



## Kort om ansøgerne

Der optages i første omgang 30 studerende på uddannelsen. Uddannelsen skal rekruttere studerende fra samfundsfag (fx antropologi, statskundskab eller sociologi) eller miljørelaterede studier (fx geografi, jordbrugsvidenskab, biologi).

Der forventes en 50-50 fordeling af danske og udenlandske studerende, og at minimum halvdelen af de udenlandske studerende kommer fra udviklingslande.

skaber et øget pres på ressourcer, og herunder stigende ulighed i adgangen til ressourcer. Dermed bliver der en øget risiko for konflikter internt i lande, men også lande imellem. Konflikter hænger uløseligt sammen med adgang til ressourcer som olie, energi, vand, men konflikter influerer også på spørgsmål om fødevarerikkerhed, adgang til sundhedsydelser og uddannelser. Den voksende globale udfordring, som f.eks. befolk-


ningstilvæksten medfører – det være sig miljøpåvirkninger eller klimaforandringer betyder, at konflikter kan bryde ud i lys lue og hurtigt eskalere. Du kan også sammenligne, hvordan det var at gå igennem en lufthavn for ti år siden med i dag, så er det jo også en meget anderledes oplevelse nu. Så på alle mulige måder fylder sikkerhed rigtig, rigtig meget i dag og vil også gøre det fremover. På den baggrund bliver der brug for kan-

#### Fem konkrete ting uddannelsen kan bruges til i praksis:

1. Konflikt håndtering
2. Miljøanalyse
3. Policy-udvikling
4. Projektledelse
5. Udviklingsanalyse

didater, der kan sætte et andet fokus på sikkerhed end på det mere akutte beredskab.

#### Hvilket fokus vil I sætte?

– Vi vil med den her uddannelse sætte et helt andet fokus end på det meget akutte og kortsigtede. Der er en tendens til, at man fokuserer meget på forandringen, på sammenbruddet, på det der ikke virker, men det er også meget vigtigt at se på forudsætningerne for, at en konflikt bliver katastrofal. Og det hænger sammen med, hvordan de samfund, hvori katastroferne optræder, er skruet sammen. Hvor stor sårbarhed er der? Hvordan er sårbarheden fordelt? Hvilke ressourcer har de i forhold til forebyggelse? Man skal med andre ord ind og se på, hvad det er for samfundsmæssige dynamikker, der udspiller sig i et givent land eller område; både med hensyn til konflikternes årsager, men også i forhold til deres mulige løsninger. Og her vil vores kandidater kunne gøre en forskel. 

◀ Konflikter hænger uløseligt sammen med adgang til ressourcer som olie, energi, vand, men konflikter influerer også på spørgsmål om fødevarerikkerhed, adgang til uddannelse, medicin og sundhedsydelser.



# HER SLUTTER HVIDERUSLANDS VINTERHI

Fire hviderussere vil bruge uddannelsen på Europastudier i Århus til at optø ti års fastfrosne internationale forbindelser og rykke deres 'glemte' land tættere på Europas åbne samfund

Af Casper Hartmann Dam · fakchd@hum.au.dk

Isolation er ikke noget særlig godt værn mod negativ omtale. Det er Yulia Tchernaya sikker på, og efter at Hvideruslands regime i ti år systematisk har nedfrosset al kommunikation ud af landet, må hun ofte forklare, at hun altså hverken bor i en europæisk udgave af Nordkorea eller en hvid plet på den russiske tundra.

– Hviderusland har brug for positiv omtale. Det politiske regime derhjemme har gjort alt, hvad det kan for at isolere os fra resten af Europa. Som uddannet journalist tror jeg, at fremtiden må være at genskabe kontakten og oplyse Europa om de økonomiske og kulturelle ressourcer, vi faktisk stadig har, forklarer Yulia Tchernaya.

Sammen med tre andre studerende fra Hviderusland er hun startet på første semester på den engelsksprogede kandidatuddannelse på

Europastudier; et valg af uddannelse, hvor de med viden om kultur og samfundsforhold i det øvrige Europa håber at kunne styrke civilsamfundet derhjemme og fjerne noget af den vinterkulde, der hviler over kontakten til resten af verden.

## Luk op, Østeuropa

Udgifterne til de fire studerendes kandidatstipendier bliver delt mellem Aarhus Universitet og velgørenhedsorganisationen *Open Society Foundation (OSF)*, der arbejder på at udvikle demokrati



### Det glemte Hviderusland

- Østeuropæisk republik uden kystlinjer og med hovedbyerne Brest og Minsk. Grænser op til Rusland, Polen, Ukraine, Litauen og Letland.
- Fik i 1991 sin egen forfatning og selvstændighed, men arbejder fortsat tæt sammen med Rusland og andre tidligere sovjetstater om sikkerhedspolitik og økonomi.
- Er siden 1994 regeret af præsident Aleksandr Lukasjenko. Hans ret til at regere efter dekret har frataget parlamentet al reel indflydelse.
- Forfatningen er ikke anerkendt af EU eller OSCE. Landet har isoleret sig stadig mere fra Vesten og overtræder menneskerettighederne, undertrykker fri presse og fængsler politiske modstandere.

- Økonomien er trængt, for hovedparten statsejet og består mest af eksport af fødevarer, landbrugsmaskiner og fossile brændstoffer. Afbrudte forbindelser til Vesten har gjort det svært at tiltrække investorer og udnytte landets naturressourcer.
- Har 12 offentligt drevne universiteter, der ikke er omfattet af Bologna-processens fælles europæiske standarder for videregående uddannelser.



FOTO: JACOB CHRISTENSEN TRAVEL PHOTOGRAPHY

Mod et åbent samfund. Yauheniya, Ina, Yulia og Alena kommer alle fra Hviderusland og er i gang med første semester af kandidatuddannelsen på Europastudier.

og civilsamfund i Tredjeverdenslande i Østeuropa; blandt andet ved at uddele stipendier til særligt dygtige studerende. Tanken er, at talentfulde studerende får adgang til et højere uddannelsesniveau på europæiske universiteter og vender hjem med et sæt kvalifikationer, der kan skubbe til udviklingen i hjemlandet. Fra næste år omfatter aftalen, at der i alt optages seks studerende fra Hviderusland, Georgien, Moldavien og Ukraine.

Også Yauheniya Pazdniakova har en ret konkret plan for, hvordan hendes viden om EU's udvidelser, kulturteori og forståelse af de europæiske samfund skal rykke Hviderusland tættere på Europa:

– Jeg tror, at undervisning er det bedste bidrag til demokra-

tisk udvikling. Efter mit eget studium håber jeg allerede nu på at sælge et seminar om europæisk politik og integration til Statsuniversitetet i Minsk. Jeg tror, at de studerende tilhører den mest åbne og engagerede del af samfundet, hvor det kan lade sig gøre at diskutere demokratiske værdier og det, der sker i Europa i dag, siger hun.

#### Screening i eksil

OSF er imidlertid ikke de eneste, der har indset, hvad talentudvikling og hjernekapital kan betyde i det hviderussiske samfund. Faktisk har organisationen fået forbud mod at agere i Hviderusland, medarbejdere er ved flere lejligheder endt i hviderussiske fængsler, og derfor var udvælgelsen af de fire studerende henlagt til et hviderussisk eksil-universitet i Vilnius i Litauen. Der deltog institutleder

på Historie og Områdestudier Jan Ifversen i foråret i en screening, der både gik ud på at finde de dygtigste studerende – og dem med klare ambitioner om at udvikle Hviderusland i en demokratisk retning.

– Hvor jeg kiggede efter karakterniveau og bacheloruddannelser, som Europastudier kan ligge i forlængelse af, der spurgte repræsentanten fra OSF indgående til deres planer for at vende hjem og om, hvordan de mente, at deres karrierevalg kunne udvikle Hviderusland. Derfor er det også nogle studerende, som virkelig er dedikerede – og de tænker nok en hel del mere på karriereplanlægning end danske studerende, fortæller Jan Ifversen.

#### Europa set fra Århus

For Ina Paddubnaya har de første tre måneder i Århus givet nogle noget uvante indtryk:

– Med studerende fra så mange forskellige lande, foregår vores undervisningstimer jo nærmest sammen med halvdelen af Europa! Og så skulle jeg i al fald lige vænne mig til alle de fester på Vilhelm Kiærs Kollegiet, hvor vi bor – for der er mange, siger hun.

Både Yulia Tchernaya og Alena Hamolka har fået styrket følelsen af, at de er tilrejsende fra en 'glemt' del af Europa:

– I Danmark er der hurtigt kontakt til resten af verden: Før vi fik adgang til Statsbiblioteket, havde vi slet ikke adgang til engelsksproget litteratur, og nu har vi faktisk tid tilovers til 'bare' at studere. For os er det en kæmpe chance, fordi det her bare er nemmere at få internationale forskere i tale, og der er mere information om uddannelsesmuligheder og ph.d.-opslag, forklarer de.

# MEDIE MED STOR GENNEMSLAGSKRAFT

Hvad får man ud af at medvirke i Danskernes Akademi? HUMmagasinet har spurgt tre forskere

Af Anja Kjærgaard · anjak@hum.au.dk

Den forbedrede krop og det gode liv



Lektor Morten Dige,  
Institut for Filosofi og Idéhistorie

*Hvad har du bidraget til Danskernes Akademi med?*

En forelæsning med titlen ”Den forbedrede krop og det gode liv”. Forelæsningen handlede om de etiske spørgsmål, der rejser sig i kølvandet på de moderne forbedringsteknologier. Min pointe var, at moderne forbedringsteknologier, som eksempelvis plastikkirurgi, ikke nødvendigvis bringer os nærmere et godt liv. Trangen til forbedring kunne derfor pege på tendenser i vores kultur, som det er værd at tænke kritisk over.


*Hvad fik du som forsker ud af din medvirken?*

Jeg blev blandt andet bekendt med andre forskere, der arbejder med beslægtede emner. Det var jeg ikke klar over inden, men fordi min forelæsning indgik i et tema, så fik jeg nye vinkler på emnet. På den måde kan man også som forsker bruge det som netværksopbygning.

*Hvilke udfordringer er der ved at anvende den formidlingsform til det medie?*

Egentlig synes jeg formen fungerer fint. Det man kunne overveje var, hvordan man kunne gøre det mere levende. Det kunne man fx gøre ved at køre det som paneldiskussioner over et givent emne i stedet for at køre det som filmede forelæsninger. Noget andet man kunne gøre var at lade en fagperson interviewe forskeren. Der er så en fare for, at det bliver for indforstået, men omvendt kan man også komme mere i dybden.

*Hvilken respons har du fået på din medvirken?*

Jeg er blevet stoppet i supermarkedet af én. Han ville bare sige, at han havde set mig og syntes, at det var interessant at høre. Jeg har også haft en direkte udløber af min medvirken i Danskernes Akademi ved en tidligere lejlighed – nemlig en invitation til at medvirke i en paneldiskussion. 

## Fakta om Danskernes Akademi

Danskernes Akademi er et samarbejde mellem DR og universiteterne, førende forskningsinstitutioner og andre videnscentre. Danskernes Akademi sender viden direkte to timer mandag til torsdag på DR2 mellem klokken 14 og 16. Fredag genudsender Danskernes Akademi programmerne fra en af de fire dage. Går man glip af forelæsningerne, ligger de også på web.

► Se mere på: [dr.dk/DR2/Danskernes+akademi/](http://dr.dk/DR2/Danskernes+akademi/)  
og [au.dk/danskernesakademi](http://au.dk/danskernesakademi)

**Morten Dige** forsker og underviser hen over efteråret i Krigens etik – ideen om den retfærdige krig og forbereder ligeledes et sommeruniversitetskursus i samme emne.



## Turisme i Guldalderen



Postdoc Karina Lykke Grand,  
Institut for Æstetiske Fag

*Hvad har du bidraget til Danskernes Akademi med?*

En forelæsning under emnet ”Turisme”. Jeg fortalte om, hvordan en turistkultur blev modnet i Europa i starten og hen over midten af 1800-tallet. Mit fokus var de danske guldalderkunstnere og deres rejse ned gennem Europa.


*Hvad fik du som forsker ud af din medvirken?*

Det var en spændende lejlighed til at komme ud på landsdækkende tv med forskning fra min ph.d. Oftest sker det gennem artikler og almindelige foredrag, men her på tv til et større publikum. Muligheden for at downloade eller se via DR's hjemmeside og au.dk giver det en længere levetid. Vi blev tilbudt medietræning af DR, og de tips, jeg fik med, kan bruges fremadrettet. Dels evt. ved en senere optræden på Danskernes Akademi, men også hvis jeg skal medvirke på tv i en anden sammenhæng.

*Hvilke udfordringer er der ved at anvende den formidlingsform til det medie?*

Jeg synes, formen fungerer. Det kræver en anden og meget mere koncentreret performance end en almindelig forelæsningsituation. Man skal være meget bevidst om kropssprog og gestik.

*Hvilken respons har du fået på din medvirken?*

Jeg har oplevet, at mange kolleger og studerende har set udsendelsen. Min medvirken har også skabt fornyet interesse for mit ph.d.-projekt. Jeg blev efterfølgende kontaktet af en underviser fra ASB, som havde et kursusforløb om turisme i foråret og i den forbindelse gerne ville læse min afhandling. Der er også flere seere, der på dr.dk har kommenteret på min forelæsning og foreslået andre kunsthistoriske emner taget op i Danskernes Akademi. 

**Karina Lykke Grand** forsker lige nu i relationer mellem kunst og politik i midten af 1800-tallet omkring enevældens fald og grundlovsstyrets konstituering. Forskningsarbejdet skal munde ud i en bog og en række artikler.

## Kvindernes valgret



Lektor Nina Javette Koefoed,  
Institut for Historie og Områdestudier

*Hvad har du bidraget til Danskernes Akademi med?*

En forelæsning om kvindernes valgret. I 1908 blev det vedtaget ved lov, at kvinder fik valgret til de kommunale råd. Frygten hos modstanderne var, at valgret ville trække kvinderne væk fra deres sande rolle i livet. Kvinder skulle ikke beskæftige sig med urene ting som politik, men koncentrere sig om bløde ting som f.eks. opdragelse.


*Hvad fik du som forsker ud af din medvirken?*

Jeg havde ikke nogen erfaring med at formidle via et tv-medie før, så rent formidlingsmæssigt har jeg fået rigtig meget ud af det. Det var også grunden til, at jeg syntes, det lød interessant. Og det har været en meget positiv oplevelse.

*Hvilke udfordringer er der ved at anvende den formidlingsform til det medie?*

Udfordringen er selvfølgelig, at man står alene på en scene og taler ud i et mørkt rum. Man er jo vant til at have et publikum foran sig og få deres reaktion. Man kunne også overveje at tage nogle studerende med næste gang for at gøre det mere levende. Ellers synes jeg, det er en fantastisk platform til at komme længere ud med sin forskning og ud til en meget bredere skare. Og det virker. Mit foredrag er fx også trykt som artikel, og det har jeg ikke fået nogen respons på.

*Hvilken respons har du fået på din medvirken?*

Jeg er blevet stoppet i mine børns børnehave, i skolen, af naboer og har efterfølgende fået flere mailhenvendelser fra ganske almindelige mennesker, der gerne ville vide mere om forskellige ting, jeg var omkring i min forelæsning. Folk, der ikke plejer at se på mig som forsker, og som jeg møder i andre sociale sammenhænge, har henvendt sig, fordi de har set og hørt mit indslag. Det er uden sammenligning det, jeg har fået mest respons på uden for universitetet. 

**Nina Javette Koefoed** forsker lige nu i forældreskab historisk set og underviser i politisk kultur i det 19. århundrede.

# NETTET SOM OMDREJNINGSPUNKT

Selv om Niels Brügger's doktordisputats først forventes færdig i 2012, så har det været en ambition fra projektets start at formidle forskningsresultater *løbende* til den brede offentlighed

Af Anja Kjærgaard · anjak@hum.au.dk

Niels Brügger skriver på en doktordisputats om de første ti år af dr.dk's historie fra 1996 til 2006. Og det forpligter vel en smule, hvis man vælger at lave et projektsite, når man forsker i webhistorie og til daglig er leder på Center for Internetforskning. Der ligger således også en raffineret teknisk løsning bag drdk.dk. Et domænenavn, Niels Brügger købte, da han indledte sit forskningsprojekt. Tanken var at bruge webben til at lave løbende forskningsformidling med og dermed også bryde med idéen om, hvordan ens forskning kan materialisere sig, og hvornår man lægger resultaterne frem.

– Projektet skulle gerne ende ud i en disputats, som nogle forhåbentlig vil læse, når den foreligger, men undervejs kommer der en masse værdifulde oplysninger frem, som andre kan have glæde af. Derfor besluttede jeg mig for at gå i luften med det her site, fortæller Niels Brügger fra kontoret på Kathrinebjerg.

## Uransagelige spredningsveje

– Noget af det, jeg har lagt vægt på, er, at man med det samme, når man kommer ind på sitet, skal kunne se, hvad projektet handler om. Derfor har jeg forsøgt at visualisere projektet med de såkaldte screendumps, der viser, hvordan dr.dk har set ud gennem tiderne, fortæller Niels Brügger.

Sitet har ca. 1500 besøgende om måneden. På sitet finder man blandt andet en wiki over alt, hvad der vedrører dr.dk, en fortegnelse over alle de 480 sider efter slashet i dr.dk, en blog, nyhedspind og såmænd også de seneste forskningsresultater præsenteret på video i små bidder af nogle minutters varighed. Et ambitiøst set-up, der selvfølgelig også kræver tid at holde opdateret, men som også giver meget igen.


– Fx så blogger jeg dels om mit forskningsprojekt, dels om webhistorie generelt. Det foregår altid på den måde, at jeg tager et aktuelt emne op og historiserer det. Et af mine blogindlæg, medførte, at jeg fik en henvendelse fra et branchesite for kommunikationsfolk, kommunikationsforum.dk, der gerne ville have mig til at skrive blogindlægget om til en artikel. Artiklen blev den mest læste i 2009 på deres site og blev læst af over 13.000, lyder det med lige dele glæde og forundring.



Internetforskeren har således flere gange måtte konstatere, at spredningsvejene i dag er uransagelige.

## Satellit-tilstedeværelser

Men det kræver selvfølgelig også, at man selv er opsøgende. Niels Brügger lægger primært sine forskningsoplysninger ud på sit projektsite, men han har også det, han selv betegner som satellit-tilstedeværelser på blandt andet Youtube og Facebook. Facebook-gruppen består af over 80 venner, heraf mange nuværende og tidligere DR-medarbejdere, som dels følger projektet og også kommer med feedback på noget af det materiale, Niels Brügger lægger ud.

– Eksempelvis har jeg fra enkelte af medlemmerne af min Facebook-gruppe fået værdifulde oplysninger om økonomi og organisation, som jeg ikke kunne have fået af andre kanaler, så der kan være meget håndfaste forskningsgevinster ved at lave løbende forskningsformidling til en bredere kreds. 



## Løbende forskningsformidling

Vi har spurgt to forskere på Det Humanistiske Fakultet, hvordan de formidler deres forskning – og hvad en løbende formidling giver tilbage til forskningen. Forskningsprojektet *dr.dks historie 1996-2006* har fået Niels Brügger til at oprette netstedet *drdk.dk*, der blandt andet rummer en wiki, blogs, webcasting og har ca. 1500 besøgende om måneden. Anne Line Dalsgård bruger skønlitterære fremstillinger til at skildre livet i millionbyen Recife i Brasilien og får de fattige til at diskutere deres egne livsvilkår og fremtidsdrømme.



◀ Feedback på brasiliansk. Lektor Anne Line Dalsgård eksperimenterer med at få løbende feedback fra de unge mennesker, hun besøger på feltarbejde i millionbyen Recifes fattige kvarterer.

## DIREKTE FEEDBACK FRA RECIFE

Anne Line Dalsgård eksperimenterer med forskningsformidling i en skønlitterær klædedragt. Håbet er, at det giver direkte feedback fra læsere i Recife i Brasilien

Af Casper Hartmann Dam · fakchd@hum.au.dk

Egentlig burde de slet ikke få det læst. For unge, der kommer fra områder, som er belastet af kriminalitet og fattigdom, er karrierevejene på den forkerte side af loven i overtal. Der er afhængighed af stoffer, teenagegraviditet, få jobmuligheder og spinkle håb for fremtiden – og så er det næppe langsigtede undersøgelser eller hypotesestyret argumentation, der hitter. Men det håber Anne Line Dalsgård alligevel, at hendes forskning vil gøre. Hun er lektor på Antropologi og eksperimenterer med løbende at formidle forskningsprojektet *Med fremtiden som handlerum*, der frem til slutningen af 2011 skal undersøge unge menneskers drømme og forventninger til fremtiden i et fattigt kvarter i millionbyen Recife i Brasilien.

– Det er et spørgsmål om form. Som antropolog skildrer jeg levede liv, og det jeg har med tilbage fra felten formidles måske ikke så meget gennem belæg eller begrundelser, men snarere ved at berøre læserne og tage dem med ind i den situation, der beskrives. Det bliver et eksperiment at lave den slags formidling undervejs i projektet, fordi det kan give mig læsernes reaktioner på den viden, jeg lægger frem, siger Anne Line Dalsgård.

### Recife fra bunden

I forskningsformidlingen er Anne Line Dalsgårds forbilleder skrevne essays og noveller; små situationshistorier, der blander indtryk, fornemmelser og følelser på det personlige niveau med noget alment, den konkrete baggrund for fortællingen med noget mere universelt og abstrakt:

– Blandt antropologerne på Moesgård har vi skrivegruppen *a-txt*, hvor vi eksperimenterer med skønlitterære greb; personfremstillinger, stemninger, scenebeskrivelser og fortællerstemmer der viser, hvordan det liv, der beskrives, hænger sammen. Det giver

adgang til det intuitive og følelsesmæssige, der også er en del af et feltarbejde. Men det er en type erfaringer fra forskningen, som oftest ikke rigtig finder vej til de akademiske artikler, forklarer Anne Line Dalsgård.

Gennemgående personhistorier er dog alligevel ikke nogen helt ny genre i Dalsgårds forskning. Hendes ph.d.-afhandling indeholdt flere gennemgående kvindeportrætter fra det ofte barske liv i samme kvarter i Recife. Bogen fik blandt andet en amerikansk akademisk hædersbevisning for sin stil, er oversat til portugisisk og læses nu af middelklassen i Recife som en roman om livet på den 'fremmede planet', der er deres egen hjemby.

### Feedbacksløjfer

Det er dog ikke kun for at inddrage læsere og dele ny viden om de unges univers i Recife, at Anne Line Dalsgård arbejder med tekster, der sætter noget på spil for læseren. Hun håber, at en løbende forskningsformidling også kan give direkte feedback fra Recife tilbage til forskningen:

– Undervejs vil jeg bede de unge, jeg arbejder med, om at læse nogle af mine små skønlitterære historier og selv skrive med. Flere år efter har nogle af kvinderne læst min ph.d.-afhandling, og det har lært mig rigtig meget om, hvordan de forstod sig selv. Nu håber jeg på, at jeg kan gøre de unge mere aktive i fortællingen af deres egne historier og få en løbende feedback på min forståelse af deres situation. På den måde går feedbacken begge veje: Jeg får feedback til min forskning og de unge får noget tilbage i en form, de kan bruge til at tale om og reflektere over hele det liv, der ligger foran dem. Forhåbentlig, siger Anne Line Dalsgård. ■

# DON'T WORRY – BE HAPPY

Fire dage i selskab med den verdensberømte vokalekvilibrist Bobby McFerrin. To udsolgte koncerter i hjertet af New York. 2500 publikummer og stående applaus. No wonder, at lektor Jens Johansens smil er lige så bredt som den berømte Broadway

Af Anja Kjærgaard · anjak@hum.au.dk

Der er tilbud, der er så gode, at man bare ikke kan sige nej til dem. Og her snakker vi ikke om ugens tilbudsavis fra JYSK med andedunskyner syet i kassetter med kanalvægge og uden kuldebroer. Nej, vi snakker et tilbud om at komme til New York og optræde med Bobby McFerrin, der fik sit helt store musikalske gennembrud i 1980'erne med "Don't worry – be happy". Det tilbud fik lektor Jens Johansen fra Musikvidenskab i sin egenskab af korleder for Vocal Line.

–Vocal Line er et kor, jeg startede for 20 år siden her på Musikvidenskab. I dag har koret 30 medlemmer mellem 20 og 48 år og består blandt andet af tidligere og nuværende studerende. Vi blev inviteret derover, fordi vi er rigtig gode til at indstudere den type musik og få det til at lyde rigtigt. Og så kan vi få den klang og rytme frem i McFerrins musik, som han gerne vil have, fortæller Jens Johansen, der sammen med resten af koret ved tidligere lejligheder har givet koncerter i Japan, Taiwan, USA og store dele af Europa.



### Et boost til vokalfag

I november tog de så turen til The Big Apple for at medvirke ved den første live-opførelse af musikken fra *VOCABuLaries*.

– *VOCABuLaries* er et album, Bobby McFerrin har udgivet. Det har været syv år undervejs og er blevet til i tæt samarbejde med komponisten, arrangøren og produceren Roger Treece. Vi blev inviteret over for at medvirke ved den første live-opførelse af musikken fra *VOCABuLaries*, fortæller den danske korleder med slet skjult stolthed.

De to koncerter blev givet på det legendariske koncertsted Jazz at Lincoln Center i hjertet af New York. Koncerterne varede to timer, var totalt udsolgte og blev transmitteret direkte på internetradio. Forud for koncerterne var gået to dage præget af intensive prøveforløb fra tidlig morgen til sen aften. Så der blev ikke meget tid til sightseeing i New York, og der var heller ikke meget tid til at komme sig over jetlag, da landingshjulene ramte landingsbanen i Billund Lufthavn. Koret blev fragtet i bus direkte til Aftenshowet i DR, hvor de opførte et nummer for de danske tv-seere. Nu er de så "landet" mentalt også og har haft tid til at fordøje indtrykkene.

– Det har på alle måder været en fantastisk oplevelse. Bobby McFerrin har i sin karriere formået at tilføje vokalmusikken helt nye dimensioner. Han har et stemmeomfang på fire oktaver og et omfattende katalog af vokale klangfarver. Og jeg er sikker på, at der med sådanne oplevelser, bliver et positivt tilbageløb til det nye vokalfag på Musikvidenskab, fortæller Jens Johansen inden den første undervisningslektion efter hjemturen.

### Forbindelsen fader ikke ud

Nu kan koret så glæde sig til endnu et gensyn, for det blev ikke et "farvel" med den verdensberømte amerikanske sanger. Den 7. maj 2011 står de igen på scenen sammen og denne gang i Århus til Aarhus Vocal Festival.

Selv om man har vundet ti Grammy-priser og optrådt med navne som Herbie Hancock, Chick Corea og Wienerfilharmonikerne – for blot at nævne nogle – så vil Bobby McFerrin igen inddrage danske Vocal Line i sit helt specielle vokale univers.

Hvad der så skal ske derefter, vil fremtiden vise. "In every life we have some trouble. But when you worry you make it double." 📺





# STOR SPÆN

**FAKT**

### Forskning og følelse

Vi bringer en artikelrække om forskning og følelse i de næste numre af HUMmagasinet. Emnet er inspireret af et foredrag af adjungeret professor ved CBS, Tor Nørretranders, der mener, at videnskab også handler om at være ærlig og have noget på hjerte. Forrige interview blev bragt i september-nummeret og var med Stefan Kjerkegaard.

” Jeg er præget af 70'ernes lyst til at udvide forskningsfeltet. Vi skal forske i al slags musik. Det er der heldigvis også stor forståelse for og accept af her på afdelingen. De studerende skal møde forskere med forskellige profiler, der hver på deres måde har noget på hjerte.

# DVIDDE

Hvad har Marilyn Monroe, et stærkt bidragsgen og en nagende tvivl med en lektor i musikvidenskab at gøre? I tilfældet Charlotte Rørdam Larsen en del og mere til

Af Anja Kjærgaard · anjak@hum.au.dk

Som barn drømte hun om at blive arkæolog, men hun blev lektor på Musikvidenskab. Hun startede sin studietid i 70'erne med at gøre oprør, men endte med at skulle forsvare systemet på den anden side af bordet. Og i virkeligheden er hun et meget socialt menneske, men som forsker tilbringer hun rigtig meget tid med sig selv. Modsætningerne synes på flere måder at stå i kø, når man taler med Charlotte Rørdam Larsen. Det skyldes først og fremmest, at hun er et menneske, der griber de chancer, der byder sig og er både nysgerrig og åben af natur.

Åben er hun således også en lun eftermiddag i oktober, hvor hun slår døren op til sit kontor på Langelandsgade for at fortælle os om forskning, følelser og drivkræfter.

– Jeg har egentlig interesse for mange ting. Nogle vil måske også sige, at jeg spreder mig for meget i min forskning, fortæller Charlotte Rørdam Larsen med et glimt i øjet og fortsætter:

– Da jeg startede med at læse, var der ingen, der var i tvivl om, hvad musik var, og hvor den optrådte, men i dag møder vi musik alle steder og kan lige så godt synes, at det er støj, som vi kan synes, den er vidunderlig. Og det er jo interessant, at musik ikke bare er musik, men i høj grad handler om følelser og kontekst, forklarer hun om genstandsfeltet for sin forskning.

I øjeblikket undersøger hun lyd i gamle reklamefilm, lyd i madudsendelser og i det hele taget den allestedsnærværende

lyd, der omgiver moderne mennesker. Hun møder derfor også sin forskning alle vegne. Fra muzak i Magasin til underlægningsmusik i underholdningsprogrammer.

– Der er forskere på afdelingen, der er meget mere værkorienterede, end jeg er. Jeg er præget af 70'ernes lyst til at udvide forskningsfeltet. Vi skal forske i al slags musik. Det er der heldigvis også stor forståelse for og accept af her på afdelingen. De studerende skal møde forskere med forskellige profiler, der hver på deres måde har noget på hjerte.

## Valg med hjertet

Og netop lysten til at gå egne veje, følge sit hjerte og om nødvendigt flytte sig, løber som en rød tråd gennem hendes efterhånden mangeårige engagement på Aarhus Universitet. Hun startede som ung musikstuderende på Københavns Universitet, men flyttede hurtigt til Århus, fordi hun havde fået nys om, at studiet der var mere progressivt, og som hun med en mild latter lader forstå: – Progressivt var jo et enormt positivt ord i 70'erne.

Om baggrunden for valg af studieretning fortæller hun:

– Jeg valgte studieretning med hjertet på flere måder. For det første og i øvrigt totalt uoriginalt, fordi jeg havde en kæreste, der sagde, hvorfor læser du egentlig ikke musik, men jeg valgte også med hjertet på den måde, at jeg havde en meget stor interesse i musik. Jeg hørte meget musik, spillede klaver og sang i kor.

◀ Der var derfor heller ingen problemer i at komme ind på studiet, for den unge Rørdam Larsen kunne selvfølgelig både læse noder og studere et partitur. Hun fik et hovedfag i musik, og bifaget, som det hed dengang, var hun overbevist om skulle være dramaturgi, men hun mærkede efter, som hun har for vane, og fandt ud af, at hun ville lave noget helt andet.

På det tidspunkt var hun blevet ansat som undervisningsassistent på Musikvidenskab. Det var langt fra et fuldtidsjob, så hun tog på sommerkursus på Danebod Højskole. Her lærte hun at spille bas og klaver, dannede teatergruppen 4 X Rita og blev for en stund ingen ringere end Marilyn Monroe og turnerede land og rige rundt med 4 X Rita, som var en slags commedia dell'arte. Tekster og sange skrev de selv. Og selv om det ikke var akademiske tekster, der blev skrevet, så fik den senere lektor en helt anden forståelse for de kunstneriske processer, og hun fik dyrket en interesse for at spille musik på et helt andet plan.

Hun kunne være fortsat ud af den tangent, men det satte en nyopslået stilling en brat stopper for.

### Stort bidragsgen

I 17 år havde der været stillingsstop på Musikvidenskab, men pludselig var der en åbning, da der blev slået en stilling op i ungdomskulturens musik. En chance hun greb, for man skal ifølge hende gribe de chancer, der byder sig. Hun søgte, fik stillingen og slog på den måde tonen an til en forskerkarriere. Det var en stor følelsesmæssig omvæltning, indrømmer hun:

– Hele min studietid havde været et opgør med alt, hvad vi blev undervist i. Jeg var jo med i alt det progressive og satte spørgsmåls-

tegn ved alt, hvad vi blev præsenteret for. Og nu sad jeg så der og skulle forsvare systemet.

I tiden som undervisningsassistent havde hun også hele tiden bevæget sig lidt på kanten:

– Som undervisningsassistent iagttager man mange ting og tænker: Hvis det var mig, ville jeg gøre det helt anderledes, men lige pludselig sad jeg der jo selv og var en del af det, jeg havde sat spørgsmålstegn ved.

Det var i 1990, hun blev en del af ”holder”. Og det har hun så været i 20 år nu og er med egne ord blevet både akklimatiseret og akademiseret. Dermed har hun også vænnet sig til at tilbringe mange timer i selskab med sig selv, sine egne tanker og lyden af fingre, der rammer de sorte hvide tangenter på tastaturet. En til tider lidt ensom lyd for et gennemmusikalsk og socialt menneske.

– Set i forhold til det at være et så socialt menneske, jeg er, så kan det da godt undre, at jeg er havnet der, hvor jeg er. Jeg er sgu nok temmelig social anlagt, fortæller hun med et rørdamsk smil om munden.

Derfor engagerer hun sig også i stort og småt. Hun har den indstilling, at bliver man spurgt, om man vil være med i noget, skal man sige ja, fordi det altid er en lejlighed til at udvikle sig. Ligeså naturligt det er for hende at sende artikler til peer review – ligeså naturligt er det for hende at bidrage til festlige arrangementer på institutniveau, fakultetets årsfest og for den sags skyld familiesammenkomster. Et meget stærkt bidragsgen kalder hun det selv, for hun bidrager til allehånde sociale og faglige projekter, og det har hun altid gjort ud fra deisen, at hvis man bidrager med noget, får man også mest ud af det.

Der er stor spændvidde i Charlotte Rørdam Larsens forskning.





– Det er måske også grunden til, at jeg enormt godt kan lide at undervise. Det gør jeg gerne, og jeg lærer også af mine studerende. Det kan for eksempel være svært at følge med i ungdomsmusikken som snart 60-årig. Som jeg plejer at sige, man kan gætte en kollegas alder ved at se på eksemplet, de fremhæver. Men der er også en masse ting, jeg bare ved, og på den måde kan der blive en god vekselvirkning mellem mig og de studerende.

Det faktum, at Charlotte Rørdam Larsen er så social, betyder også, at den sociale side skal holdes lidt på afstand.

– Det er sådan en evig opdragelsesproces, der foregår i mig. Man skal simpelthen være så struktureret for at få tid til at skrive artikler, at man også bliver nødt til at sige nej til noget og nogen.

### Blandende følelser

Det hun sagde ja til for 20 år siden, forskervejen, er trods alt det vigtigste. Og som forsker og menneske føler hun sig altid forpligtet til at gøre tingene så godt, hun overhovedet kan. Men hvad driver ellers processen?

– Det er begejstring og pligt i en skønsm blanding. Krydret med frygten for ikke at gøre det godt nok. Jeg bliver meget begejstret for det, jeg laver – og jeg sidder heldigvis aldrig og tænker: Det her, det gider jeg overhovedet ikke. Men derfor kan processen godt indledningsvis føles uoverkommelig.

De mange års erfaring gør, at hun har oparbejdet en stor rutine i forhold til det at producere forskningsresultater. Det til trods så er der for hende nogle velkendte og tilbagevendende følelser forbundet med det at producere.

– Et emne, jeg skal skrive om, kan godt overvælde mig indled-

ningsvis, men når jeg får startet, er det kilde til stor glæde at sidde og skrive. Og det er fedt, når jeg kan mærke, at det lykkes – det der vokser frem på papiret. Men så snart jeg giver det fra mig, så kommer tvivlen. Er det nu noget? Er det selvfølgeligheder? Og så er frygten der. Frygten for ikke at gøre det godt nok. På den måde vil jeg sige, at jeg kan bevæge mig fra begejstring til græmmelse.


Følelser, der ifølge Charlotte Rørdam Larsen også hænger sammen med, hvem man tænker på, der skal læse ens materiale.

– Jeg tænker tit, når jeg skriver en artikel, at det er kollegaer, der skal læse det. Jeg tænker ikke, at det er studerende eller andre alment interesserede. Vi er jo som akademikere så vant til at læse med stor skepsis, og det skal vi også gøre, men det betyder, at det kan være svært at give noget fra sig.

Derfor besidder Charlotte Rørdam Larsen heller aldrig en følelse af uovervindelig. Det er hun ved nærmere bekendtskab måske også et alt for beskedent et menneske til at kunne føle. Hun går efter følelsen af at have gjort det så godt, hun kan, men som hun udtrykker det:

– Man ved også, at det altid kan gøres bedre eller anderledes.

Den nagende tvivl er med andre ord med hende overalt og den mest dominerende drivkraft, men den er heldigvis ikke så hæmmende, at hun ikke kan mærke: Så nu er den der – det her er da egentlig meget godt.

Hun blev, som nævnt, i sin tid ansat til at dække ungdomskulturens musik. Siden skrev hun blandt andet om rockmusik, om musikernes ændrede læring og om musikalsk kvalitet. Nu pusler hun i tankerne med en bog om den allestedsnærværende lyd. Stille er der aldrig i lokale 420. 



# GIV OS INDFLYDELSE

Af Peter Thuborg, HUMrådet

Mandag d. 15. november afholdt studenterrådet debatmøde med de fire nye dekaner. Det var et åbent møde, hvor alle studerende kunne møde op og stille spørgsmål til deres nye dekaner. Til trods for at den faglige udviklingsproces har fyldt utroligt meget den sidste tid, mødte kun cirka 40 studerende op til debatmødet. Det kan der være mange grunde til, men jeg håber, de fire dekaner ikke opfatter det som et udtryk for den generelle interesse for medindflydelse hos de studerende. Vi i HUMrådet har opfattelsen af, at de studerende på Humaniora overordnet opfatter den faglige udviklingsproces som uoverskuelig og svær at få indflydelse på. Det kan undre en, når rektor gentagne gange har sagt, at det er en "åben proces".

Efter ansættelsen af den nye dekan på det fremtidige Aarhus Faculty of Arts, håber vi på, at processen i højere grad kommer til at afspejle dette princip om åbenhed. Men hvis de studerende har en anden forståelse af begrebet "åbenhed", end dekanatet har, kan det blive svært at føle det som en åben proces. For studerende er en åben proces en synlig debat, som de bliver hørt i og har indflydelse på. Når man sidder på kontoret i dekanatet, kan det ofte virke

meget synligt, det man foretager sig. Men man skal huske på, at der ligger et kæmpe kommunikationsarbejde i at nå ud til de studerende, så de føler sig inddraget tilstrækkeligt. For den enkelte studerende føles det ikke som en åben proces, at der har siddet et par studerende i et udvalg. Det kræver mere end det.

## "KULTråd" på vej

Det er vigtigt at inddrage de studerende og give dem reel indflydelse. Fra "toppen" kan man se de store linjer, se langt ind i fremtiden og ud over institutgrænser og fakultetslinjer. Men fra "bunden" kan vi se de små detaljer. En fredagsbar, der bliver flyttet fra et lokale til andet, ser ikke ud, som om det har nogen betydning fra "toppen" af. Men nedefra kan man måske se, hvordan det er dræbende for et værdifuldt studiemiljø. Begge perspektiver skal være til stede i en omstrukturingsproces, som den vi befinder os i. Derfor er samarbejdet mellem dekanat, studerende, VIP og TAP uhyre vigtigt nu og i processen fremover. I denne proces skal vi som studerende først og fremmest finde ud af at organisere os selv i et nyt fakultetsråd, et råd bestående af Humaniora, Teologi



FOTO: FOTOFDELINGEN MOESGAARD

og DPU. Et "Kultråd" om man vil. Vores forhåbning i HUMrådet er, at vi som studerende

kan sætte et godt eksempel for resten af processen, så vi kan blive hørt og taget seriøst.

## Hvad er HUMrådet?

HUMrådet er repræsentant for den samlede studenterpolitisk bevægelse på det Humanistiske Fakultet og fungerer som et fakultetsråd for studerende. På Humaniora har vi valgt at samle os, fordi vi med så mange små fag har brug for én fælles stemme for at stå stærkere over for dekanatet, Studenterrådet og andre interessenter. Vi har åbent på vores sekretariat to timer, to dage om ugen, hvor du er velkommen til at kigge ind. Vi giver klagevejledning, vejledning i forhold til fagrådsarbejde samt meget andet! ... Og der plejer at være kaffe på kanden.   
▶Læs mere om os på: [www.humaniora.au.dk/humraad](http://www.humaniora.au.dk/humraad)

# EN SKÆRV TIL ET GODT FORMÅL

Damian Aron Goldberg læser til daglig filosofi og retorik, men han er også engageret i velgørehedsarbejde og har taget initiativ til at oprette en lokalforening, der skal sikre bedre uddannelsesvilkår i den tredje verden

Damian Aron Goldberg læser til daglig filosofi og retorik, men han er også engageret i velgørehedsarbejde



Af Anja Kjærgaard · anjak@hum.au.dk

Inden længe vil studerende støde på plakater om EDUC8-AU. Plakaterne gør dels opmærksom på, hvad EDUC8 er, dels opfordres studerende til at engagere sig i den lokale afdeling, som Damian Aron Goldberg er ved at løbe i gang sammen med to andre studerende. Til daglig læser han på Humaniora, men ud over værklæsninger på filosofi og studier i retoriske virkemidler, vil han gerne være med til at gøre en forskel.

– Jeg er meget interesseret i velgørehedsarbejde og har altid gerne villet arbejde med humanitært arbejde. Man kan selvfølgelig altid støtte ved at betale et girokort hver måned, men jeg vil også gerne yde en indsats selv. Det kan jeg gøre her ved at arbejde for en lokalforening, hvis sigte er at skaffe midler, der går til uddannelseshjælp i den tredje verden, fortæller Damian Aron Goldberg.

## I støbeskeen

EDUC8 samarbejder med store velgørehedsorganisationer som Plan Danmark, UNICEF og Red Barnet. Pengene kan f.eks. gå til skolepulte og bøger til biblioteker, men det afgør den lokale afdeling sammen med sine samarbejdspartnere på det pågældende uddannelsessted.

– Det er en af fordelene ved det her velgørehedsarbejde, at man kan støtte specifikke projekter i forskellige lande. Plan Danmark har f.eks. en prisliste, hvor man kan se, hvad en vandtank, et toilet eller lignende koster, og på den måde kan vi efter et afholdt arrangement selv bestemme, hvad pengene specifikt skal bruges til.

## Kort om EDUC8

- EDUC8 er en velgørehedsorganisation, der støtter uddannelser i den tredje verden
- Drives på frivillig basis af studerende
- Filosofien bagved er, at danske studerende har nogle af de bedste studieforhold i verden - et godt udgangspunkt for at forsøge at ændre forholdene i lande, hvor de er knap så gode
- EDUC8 skal bestå af en række lokalforeninger på videregående uddannelser i Danmark

Den lokale afdeling på AU har i øjeblikket travlt med at få den interne organisering på plads, men derudover har man også allerede rakt en hånd ud efter mulige samarbejdspartnere – for at starte et sted er der rettet henvendelse til fredagsbarer og festforeninger på Æstetiske Fag og i Nobelparken.

Tanken er at arrangere forskellige events, hvor der samles penge ind til foreningen ved f.eks. ølsalg eller i forbindelse med foredragssækker. Det kunne også være charityløb eller fodboldturneringer.

– Som det ser ud nu, kommer der ét arrangement på det her semester og to på næste semester, men på længere sigt vil vi gerne køre flere arrangementer samtidigt på Aarhus Universitet. De lokale events annonceres på vores site, men vi vil også gøre opmærksom på dem via forskellige fora som Facebook og FirstClass.

– Og hvor langt rækker støtten så? Jo for 34.000 kr. kan man etablere et klasseværelse til 40 børn, for 2.500 kr. et toilet og får du 150 kr. hjem: Så er der til en skolepult.

# DET KAMERAET IKKE SER

Forskningen løber om kap med lovgivning og teknologi, når et nyt projekt for første gang ser på overvågning og konsekvenser i Danmark

Af Casper Hartmann Dam · fakchd@hum.au.dk

Hvor svært kan det være at identificere en etbenet tjetjensk bokser, der rejser ind i landet for at lave terror? Mulighederne for at registrere flypassagerer, datatrafik og anvende overvågningsvideo fra større trafikknudepunkter gør det til et nærliggende spørgsmål – og siden efterårets eksplosion i Rømersgade i det centrale København er det også eksploderet med den slags henvendelser fra offentligheden til lektor på Institut for Informations- og Medievidenskab Peter Lauritsen. Han er frontfigur for det første systematiske forskningsprojekt om overvågning i Danmark. Og i det hele taget fylder spørgsmål om effektiv overvågning overordentlig meget, når Lauritsen bliver brugt som ekspert:

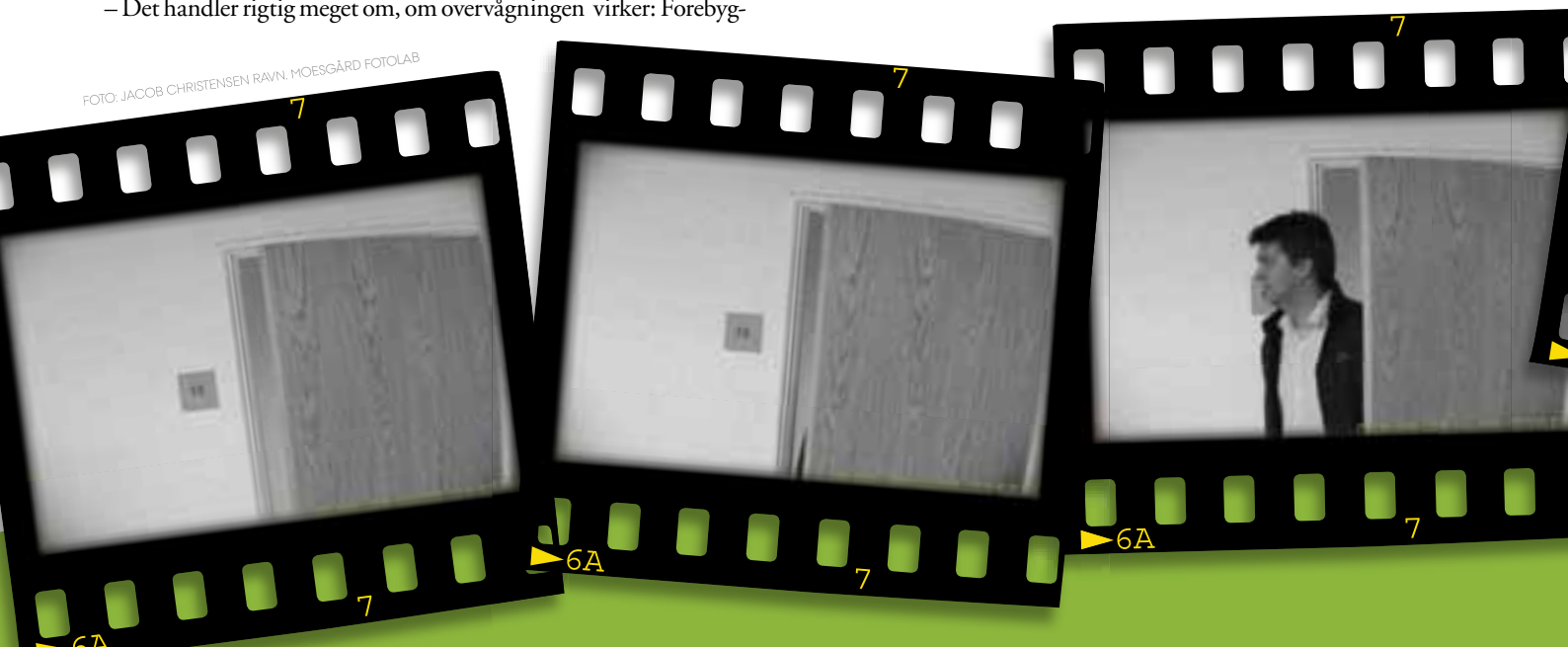
– Det handler rigtig meget om, om overvågningen virker: Forebyg-

ger den forbrydelser, og gør den det lettere at fange gerningsmændene? Interessen for tjetjeneren viser også, at der derimod ikke er megen viden om, *hvad* en overvågning hjælper på, og *hvordan* den fungerer. Vi har kameraer på offentlig vej, registrering af internettrafik og cpr-numre; overvågning er blevet en stor del af vores infrastruktur i Danmark. Men det er ikke altid klart, om endnu et kamera reelt giver den trykthed eller løfter det, som vi forventer af det, forklarer Peter Lauritsen.

## Overvågning i real tid

Sammen med sine fire forskerkolleger mener Peter Lauritsen, at vores forventninger til, hvad overvågning kan, skal gøres mere konkrete:

FOTO: JACOB CHRISTENSEN RAVN, MOESGÅRD FOTOLAB



– Vi vil undersøge, hvad det gør ved samfund og mennesker, når overvågning fylder så meget. Netop nu er en række love blevet ændret, og mulighederne for at bruge overvågning er udvidet. Med forskningsprojektet har vi chancen for at følge med i det, der helt konkret sker i organisationer og i forskellige dele af samfundet, efterhånden som overvågning bliver et kulturelt 'vilkår'.

Mens tidligere dansk forskning i overvågning kun har været sporadisk, skal projektet 'Overvågning i Danmark' give en mere systematisk viden om, hvad overvågning gør i de enkeltsituationer, hvor den bruges. En del af forskernes plan er derfor nøje at følge udviklingen i to organisationstyper, der netop nu iværksætter overvågning.

### Øjnene der ser

En af de organisationer, der for alvor kommer til at arbejde med overvågningsmuligheder og begrænsninger, er politiet. Politiet har kontrollen med videoovervågning på alle offentlige steder, de bruger video i opklaringsarbejdet, og i bestemte tilfælde kan de nu bruge DNA-registre til at lave en fysisk profil og overvåge mistænkte. Peter Lauritsen har allerede observeret politifolk, der arbejdede med overvågningsvideoer, og han betegner det som en tvivlsom – men udbredt – formodning, at øget overvågning automatisk gør det lettere at fange forbrydere.

– Det er tydeligt, hvor mange kræfter det kræver af politifolk, før en overvågning virker. Jeg så dem afkode optagelserne for sociale mønstre for at finde en gerningsmand; de ledte efter tidligere

kunder, der opførte sig påfaldende, de tjekkede vidneforklaringer, kendetegn, fremgangsmåde og cirkulerede billeder og oplysninger. En videoovervågning giver så meget materiale, at det er et særligt håndværk at finde og matche de rigtige informationer – uden at man dermed har et retsligt bevis. Det er en masse mellemregninger, som gør, at en opklaring slet ikke kan løses 'teknisk' ved bare at skanne et område 24-7 med et kamera, pointerer Peter Lauritsen.

### Tryghedszoner

Landets boligforeninger er det andet sted, hvor der skal forskes i overvågningspraksis. Fra 1. juni 2010 har boligforeninger kunnet få tilladelse fra politiet til at overvåge deres offentlige arealer med video. Derfor vil forskerne følge to eller tre af de boligforeninger i belastede miljøer, der installerer videokameraer for at forebygge kriminalitet. Det kunne fx være i Brabrand, hvor et helt boligområde stadig mærker effekten af, at to beboeres biler blev sat i brand for et år siden. Peter Lauritsen forudser, at det her handler om overvågning som et værktøj, der først og fremmest skal skabe tryghed:

– Der tales meget om, at beboerne i visse boligområder er utrygge – og videoovervågning er en af de måder, man forsøger at komme denne utryghed til livs på. Men vi vil gerne undersøge, hvordan utryghed egentlig opstår, og i hvilken udstrækning videoovervågning overhovedet kan skabe tryghed. Fx vil vi bruge overvågnings teknologi til at tegne geografiske kort, som så kan bruges i en dialog med beboerne om tryghed og utryghed i deres boligområde. ■



◀ Kameravinkler. Lektor Peter Lauritsen er i spidsen for det første danske forskningsprojekt, der skal undersøge, hvornår en overvågning virker, og hvilke begrænsninger den har.

# – KULTURMØDER INTERESSERER MIG

Mette Thunø bliver 1. januar ny dekan for Aarhus Faculty of Arts, men hvem er hun egentlig? Hvad laver hun, når hun har fri? Og hvad ser hun frem til på Arts?

Af Marie Louise Gammelgaard · mlg@hum.au.dk

Med sønnen, der går i 1.g., og datteren i syvende klasse byttede Mette Thunø for nylig lejligheden i Søborg ud med en fremlejet murermestervilla i Århus N. Som kommende dekan for Aarhus Faculty of Arts vil hun nemlig gerne være lige i nærheden af universitetet og af de udfordringer, der venter i det kommende år, når tre fakulteter bliver til ét.

Mette Thunø er den eneste af de nye dekaner, der kommer 'udefra'. På Københavns Universitet har hun tidligere forsket og undervist i moderne kinesiske samfundsforhold, mens hun de seneste fire år har været prodekan for forskning og ph.d.-skoleleder på søsterfakultetet. Men Jylland er hende langt fra ubekendt. I Århus bor flere af hendes gymnasie-venner, og så er hun vokset op som grænsebarn i Tønder og Sønderborg. Her fra udsprang måske en stærk interesse for fremmede kulturer og kulturforskelle.

– Når man vokser op i et grænseland, bliver man uvilkårligt påvirket til at se Danmark i et lidt større perspektiv end ellers. Samtidig oplevede jeg en meget skarp identitetsopdeling mellem danske og tyske familier. Så jeg kom meget tidligt til at beskæftige mig med kulturmøder og identitetsforskelle, og kultur- og sprog-møder interesserer mig derfor meget, fortæller hun.

## Dumpet ned i Beijing

Som forsker kom hun senere til at forsøge at forstå Kinas forhold til Europa. Og Kina ikke bare som økonomisk vidunder, men også som "uddannelsesvidunder", som hun udtrykker det.

At det lige blev dét land, passionen vikled sig ind i, skete ved et tilfælde. En planlagt rejse efter gymnasiet til Sydamerika – ud fra interesse for spansk – blev forhindret af naturkatastrofer, og hun tog i stedet den transsibiriske jernbane mod øst og endte på stationen i et meget lukket Beijing, uden hverken rejsehåndbog eller sprogkundskaaber.

– Sammen med en gymnasiekammerat rejste jeg tre måneder

rundt i Kina, og jeg kunne simpelthen ikke forstå, hvorfor jeg ikke kunne lære eller opfange blot nogle få gloser på kinesisk. Det var vildt irriterende – og også et mysterium for mig, at jeg ikke kunne lære det sprog, for jeg var vant til forholdsvis ubesværet at samle sproglige brokker op, når jeg rejste. Jeg arbejdede meget ihærdigt på det, og det lykkedes bare ikke. Drivkraften har også senere været, at der er så mange ting i Kina, som jeg ikke har kunnet forstå, så det har jeg haft lyst til at dykke nærmere ned i.

Mette Thunø forklarer, at hun altid har arbejdet meget antropologisk og været interesseret i at forstå de menneskelige sammenhænge, der er i Kina. Migration – også på mikroplan – hører derfor til interessefelterne.

Og jo, hun kan godt savne at forske, men der er ikke længere tid til det, og:

– Nu har jeg taget det her valg at beskæftige mig med ledelse, så det fokuserer jeg helt på. Ledelse handler jo også dybest set om mennesker og kulturer, så at lægge min forskning på hylden falder mig ikke svært.

## I og med naturen

Lige så optaget hun er af uddannelse og kultur, lige så stor en fan er hun af naturen. Vandreture i Sverige og på Borneo og snorkling i det græske øhav hører til yndlingsferierne. Natur-interessen opstod, da hun blev blå spejder som 8-årig, patruljeleder som 12-årig, og hun var spejder, indtil hun flyttede til København for at læse.

– Jeg har været en meget aktiv spejder, og jeg er meget præget af spejderværdierne, der går ud på at leve i og med naturen, og som også handler om kammeratskab, solidaritet, ansvar og ærlighed. At lægge alle dagligdagens bekvemmeligheder væk og drage ude i naturen med vandrestøvler og rygsæk har altid tiltrukket mig, siger hun, der den dag i dag stadig er medarrangør af de store

korpslejr hvert femte år, hvor 25.000 spejdere samles fra hele verden.

Sport har hun også altid været til. I en årrække dyrkede hun konkurrence-svømning, indtil dét blev for meget, ligesom hun deltog i lokale badmintonturneringer. Fortsat spiller hun badminton med sønnen, mens datteren ofte er med i svømmehallen i weekenden.

– Nu er det noget med at piske baner, hvilket er fremragende mentalt, og jeg gør det i stedet for at løbe. Når jeg svømmer, tænker jeg på ingenting, ligger bare og tæller. Og hvis man som jeg kan flere svømmearter, kan man få brugt alle musklerne, det kan jeg godt lide.

#### Thunøs litterære perioder

Mette Thunø holder Politiken og Weekendavisen samt det engelske ugemagasin Times Higher Education. Når hun læser i fritiden, er det skønlitteratur.

– Jeg har sådan nogle perioder med litteratur fra forskellige lande og på forskellige sprog. I

Den kommende dekan er sammen med en task force gået i gang med at udarbejde et forslag til organiseringen af Aarhus Faculty of Arts – en opgave, der optager hende meget.

nogle perioder læser jeg rigtig meget dansk litteratur, men jeg synes, det er blevet for kedeligt de seneste par år, så jeg har lige haft en nordisk periode med nyere oversat islandsk og norsk litteratur. I min sommerferie begyndte jeg på amerikansk litteratur og blev ret begejstret for Marilynne Robinsons romaner. Jeg læser blandt andet for at bevare mine sproglige kompetencer på engelsk og tysk – og for at slappe af, men jeg gør det også for at blive taget med til andre steder og miljøer. Den refleksion, jeg opnår derigennem – for eksempel synet på det Andet – synes jeg kun, jeg får gennem skønlitterære romaner, siger hun.

For tiden bliver det desuden til en hel del faglitteratur om ledelse og forskning i universitetsudvikling.





Mette Thunø er flyttet til Århus og har siden begyndelsen af november haft sin faste gang på universitetet.

FOTO: ROGVI JOHANSEN, FOTODAFDELINGEN NYBESGÅRD

#### ◀ Glæder sig til en mere porøs struktur

Fra en uddannelse i international pædagogik har hun kendskab til de forskellige universitetsmodeller, og hun følger aktuelt udviklingen på godt og ondt i f.eks. England. Hun glæder sig meget til at arbejde i den nye struktur på Aarhus Universitet.

– Det er en virkelig spændende opgave. Jeg betragter dog ikke opgaven som at gå fra bare prodekan til at blive dekan. Jeg ser det sådan, at jeg går fra at have været prodekan på et forholdsvis lukket fakultet til at blive dekan i en helt ny universitetsstruktur. Det at være med til at forme den nye organisation med en mere porøs struktur, det er for mig det spændende og tiltrækkende. Jeg er meget interesseret i organisationsudvikling.

For Aarhus Faculty of Arts er ambitionen at skabe ”et socialt og kulturelt ansvarligt fakultet”.

Den kommende dekan mener, at det danske samfund *virkelig* og i tiltagende grad har brug for det, som man kan på det kulturvidenskabelige område, men at det omgivende samfund ikke er fuldt ud klar over det endnu.

– Videnskabsministeren har meldt ud, at universiteter skal satse på kulturforståelse. Det er en velkommen udmelding, men vi har også brug for øget forståelse for vigtigheden af den kulturvidenskabelige forskning, og for at gøre det klart, hvorfor vores kandidater med deres analyseberedskab og andre kundskaber er knivskarpe til at løse opgaver i mange forskellige typer organisationer.

– Som en undersøgelse har vist, så ved især politikere simpelthen ikke nok om, hvad det er vi egentlig uddanner vores kandidater til. Vi skal skabe en større bevidsthed og respekt om kulturvidenskaberne, mener hun.

#### Opgaver nok til den kinesiske hær

Ledelsesopgaven går Mette Thunø til med en forventning om,

at det vil kræve hårdt arbejde at skabe et godt arbejdsmiljø og en arbejdsplads med energi og dynamik.

Selv kan hun ifølge tidligere medarbejdere have et endog meget højt energiniveau. Da der blev holdt afskedsreception for den afgående prodekan på Københavns Universitet, blev der i et af de muntre indslag også stukket til hendes idérigdom og arbejdsiver:


– Det der kom frem var, at jeg har forholdsvis mange idéer, som jeg gerne vil have ført ud i livet, så en af de ting, mine gode medarbejdere nævnte, var, at ’Mette har så mange ting hun gerne vil have gennemført på universitetets vegne, at hun har arbejdsopgaver nok til at holde hele den kinesiske hær beskæftiget’, beretter hun og tilføjer, at dén har hun da efterfølgende tænkt lidt over.

Som leder forventer hun at bruge mere krudt på visioner og strategi end på egentlig implementering. Lige nu er hun i gang med at besøge alle enheder på det nye fakultet.

– Jeg har overhovedet ingen idé om, at jeg ved alt, og slet ikke alt om AU. Nu får jeg mødt og talt med rigtig mange mennesker på besøgsrunden, og samtidig er task forcen i gang med at se på vision og struktur. Vores nye struktur skal i høring i februar, og derefter skal jeg træffe den endelige beslutning om grundlaget for det nye fakultet. Først da kommer det, man kunne kalde min politiske åbningstale, forudser Mette Thunø.

#### Den gode arbejdsdag

En god arbejdsdag er for Mette Thunø en, hvor hun har været med i en proces, der går ud på at skabe nye muligheder for organisationen, og hvor hun har deltaget i diverse brainstorme, og alle efterfølgende stort set kan blive enige om, at det er dét her, vi skal, og måden vi skal gøre det på er sådan her, så man kan gå fra hinanden efter en forholdsvis lang proces og sige: ”Nu har vi nået målet, nu skal vi bare sætte det i gang”.

– Det giver det der kick – nu starter vi, siger hun. 



# NOTITSER

## Motagelse af kandidatstuderende

Kandidatstuderende på Humaniora skal fremover have en modtagelse i stil med den introduktion, nye bachelorstuderende får i form af rus-arrangementer. Den mere organiserede modtagelse bliver indført, da mange kandidatstuderende ikke kender hinanden i forvejen, fordi de ikke har fulgt samme bacheloruddannelse.

## Academic writing workshop

The Faculty's Language Services unit is offering an academic writing workshop for faculty members in winter/spring 2011. The workshop will meet once a month (January – April) and aims to help participants improve their academic writing skills in English based on research articles they are currently writing. For more information, please visit [humaniora.au.dk/languageservices](http://humaniora.au.dk/languageservices) or contact Stacey Cozart, [smc@hum.au.dk](mailto:smc@hum.au.dk) / 8942 6905.

## Kurser i skriftlig og mundtlig formidling

Få styr på den akademiske genre og lær at skrive gode opgaver, specialer og rapporter. Bliv bedre til at planlægge og afholde et godt mundtligt oplæg med fagligt indhold.

Kursusstart er marts 2011. Tilmeldingsfrist 15. februar 2011 for studerende ved Det Humanistiske Fakultet og 5. januar 2011 for tomladsstuderende.

Find tilmeldingskema og datoer for kurserne på Center for Undervisningsudviklings hjemmeside: [humaniora.au.dk/cfu](http://humaniora.au.dk/cfu)

## Professorerne samlet

Nu er det muligt at få en samlet oversigt over alle fakultetets professorer. På [humaniora.au.dk/forskning/professorer/](http://humaniora.au.dk/forskning/professorer/) findes en oversigt over fakultetets professorer – med og uden særlige opgaver og oplysninger om, hvornår de er tiltrådt.

## Faglig udvikling i høring

Forslag til institutstruktur på Aarhus Faculty of Arts kommer til høring i februar måned. Dekan Mette Thunø har nedsat en ny task force, som netop nu arbejder på at formulere en vision for det nye fakultet og dernæst frem til slutningen af januar skal arbejde med forslag til ny organisering.

Fra 31. januar til 18. februar 2011 vil forslaget komme i høring på fakultetet.

Find tidsplan, mødeplan, medlemmer af task forcen m.m. på fusionshjemmesiden [arts.au.dk/fusion](http://arts.au.dk/fusion)

## Welcome International Staff

“The International Centre would like to welcome you to Aarhus University. The International Centre provides information that we hope will be useful to you and your family when moving to Denmark and during your stay here.” Sådan bydes man velkommen på [au.dk/en/istaff](http://au.dk/en/istaff) – et forholdsvist nyt site målrettet alle udenlandske ansatte. Sitet er blevet taget vel imod ude på institutterne, hvor det administrative personale kan henvise til sitet med nyttig information om alt lige fra danskurser til oplysninger om børnepasning.

# SET & SKET

## Krig på AU


”The Anxiety of Emotional Identification” lød overskriften, da ph.d.-stipendiat Kasper Green Krejberg (t.v.) gav sit bidrag til konferencen “War – literature, media, emotions” i september. Bag den internationale conference stod professor Søren Fauth (t.h.) fra Institut for Sprog, Litteratur og Kultur. Et par af hovedspørgsmålene var: Hvorfor er krig på en gang tiltrækkende og frastødende? Og hvorfor fylder krig så meget i mediebilledet? 




FOTO: MARIE LOUISE GAMMELGAARD

## Humanist modtog nyt rejselegat

10. september modtog ph.d.-studerende Mette Løvschal Dronning Margrethe II's rejselegat på 25.000 kroner. Mette Løvschal er ansat under den såkaldte 4+4-ordning på Afdeling for Forhistorisk Arkæologi og har i en stor del af sin studietid været optaget af koblingen mellem kognitions- og landskabsarkæologi. Pengene vil hun bruge på et forskningsophold på UCL, London, hvor der er store internationale 



FOTO: LARS KRUSE, AU KOMMUNIKATION

forskerprofiler inden for netop hendes felt. Desuden er der indregnet et semesters ophold på Cambridge og et kortere forskningsophold på Leiden Universiteit. 

## Darwin på nettet

Sidst i september blev det nye website Darwinarkivet.dk lanceret og præsenteret af et par af redaktionsmedlemmerne – på billedet ph.d.-stipendiat Mathias Clasen fra Afdeling for Engelsk. Sitet sigter både på undervisning, underholdning og forskningsformål – og præsenterer blandt andet Darwins teorier og modtagelsen af dem i Danmark. Originale dokumenter ligger side om side med forskningsformidlende stof. 



FOTO: MARIE LOUISE GAMMELGAARD

## Ny æresdoktor

Professor Hans Ulrich Gumbrecht fra Division of Literatures, Cultures and Languages ved Stanford University blev udnævnt til æresdoktor ved Det Humanistiske Fakultet ved universitetets årsfest den 10. september. Gumbrecht forsker i litteraturhistorie, og hans store produktion af bøger og artikler er oversat til mere end tyve sprog. Han har gennem en årrække været tilknyttet Aarhus Universitet og flere danske forskningsmiljøer. 



FOTO: SØREN KJELDGAARD, AU KOMMUNIKATION

### Symposium trak fulde huse

Symposiet ”Bygningsstudier – tværfaglighed/ flerfaglighed” i september bød på spændende diskussioner om bygningsarkæologiske studier og forskellige faggruppers samarbejde, når historiske bygninger skal undersøges. Hele 230 personer deltog på symposiet, der blev afholdt i samarbejde mellem Arkitektskolen Aarhus, Nationalmuseet, Kulturarvsstyrelsen og Afdeling for Middelalder- og Renæssancearkæologi ved Aarhus Universitet.



FOTO PRIVAT



FOTO: ULLA STILLING PEDERSEN

### Forskere løste mordgæder

Konferencen ”Emotion, Media and Crime”, der blev afholdt på Institut for Informations- og Medievidenskab i oktober, bestod i oplæg om alt fra tv-krimier til krimi-turisme og sympati og seriemordere. Deltagerne fik imidlertid også en gyselig oplevelse, da de blev sat til at løse universitetets krimi og opspore en morder, der havde nedlagt sit offer med teaterblod og ketchup.

### Ude efter byens lyde

På workshoppen ”Urban Sound Interfaces” var en flok konferencedeltagere med ph.d.-studerende Nina Gram og lektor Morten Breinbjerg fra Institut for Æstetiske Fag på soundwalk i Århus. Her oplevede de byen med skiftende genrer af musik i ørerne, mens de noterede, fotograferede og optog byens lyde med iPhones, iPods og mikrofoner. Workshoppen var en del af konferencen ”Soundacts. Sound as Art – Sound in Culture. Sound in Theory – Sound in History”, der fandt sted på Institut for Æstetiske Fag i september.



FOTO: ULLA STILLING PEDERSEN

### Nyt skandinavisk tidsskrift

15. oktober lancerede Nordisk Institut det nye sprogvidenskabelige online-tidsskrift ’Skandinaviske Sprogstudier’, der beskæftiger sig med forskellige faglige tilgange til den nyeste nordiske sprogforskning. Flere af de knap 30 deltagere ved åbningsreceptionen havde bidraget til første nummer, og redaktør og lektor Peter Widell opfordrede de fremmødte til at bidrage med forskningsresultater om alt fra grammatik og semantik til tekstlingvistik og pragmatik. Peer-review tidsskriftet, der udkommer to gange årligt, er tilgængeligt som Open Journal via Statsbibliotekets hjemmeside.



FOTO: ULLA STILLING PEDERSEN

### Gå-hjem-møde med ligestilling

Dekan Bodil Due fremviste Humanioras ligestillingsplan ved et gå-hjem-møde med ministerdeltagelse i oktober. Ligestillingsminister Lykke Friis fik således fakultetets eksempel på, hvordan ligestilling fremmes. En af dekanens pointer var, at mange ting kan gøres i det små – via mindre ændringer eller ved at have opmærksomhed på ligestilling, og uden at det koster noget. På fakultetet har man blandt andet skrevet ligestilling ind i retningslinjerne til de bedømmelsesudvalg, der skal indstille ansøgere. Bodil Due gav også sin støtte til AUs nye økonomiske incitaments-initiativ. På Humaniora er det endnu kun hver femte professor, der er kvinde, mens det på hele universitetet kun er hver sjette.



FOTO: JESPER BAIS - ALL-FOTO

### Reception

Efter 12 år som først sous-chef og siden HR-chef på Det Humanistiske Fakultet blev Birgit Roesen den 1. oktober ansat som leder af Personalejuridisk enhed ved AU-HR. Et skifte, der blev markeret med en reception, og talerne efterlod ingen tvivl om, at det var en meget afholdt og respekteret medarbejder, der havde søgt nye udfordringer. Der var derfor også glæde at spore over, at Birgit Roesen fortsat har sin gang på Aarhus Universitet. Hun modtog foruden en masse venlige ord også en lille startpakke til skuffen i sit nye job – et lille lager til den søde tand. 




FOTO: ANJA KUJERGAARD

### Præsidentbesøg



FOTO: LARS KRUBE - AU-FOTO

Da den irske præsident Mary McAleese besøgte AU i oktober, forelæste hun om "Small states in the new world order" og indledte med et citat fra en af Irlands største digtere, Seamus Heaney: "Some day I will go to Aarhus". Efterfølgende fremhævede hun Michael Böss og Center for Irske Studier, som han er leder af: "Centrets fortsatte arbejde forbinder ikke kun Irland og Danmark; centret giver os også en fælles platform, hvorfra vi kan gøre noget ved problemerne på den planet, som vi allesammen deler." 

### Gymnasieelever på visit


Der var middelalderlige våben, offerfund og museumsbesøg på programmet, da 30 gymnasieelever den 27. -29. oktober var i studiepraktik på fagene Forhistorisk Arkæologi og Middelalder- og Renæssancearkæologi. Under et besøg i konserveringsafdelingen fik de bl.a. et indblik i, hvordan organiske fund som træ og tekstiler kan bevares for eftertiden. I løbet af uge 43 fik i alt 530 unge en forsmag på livet som studerende. 



FOTO: JULIA STILING PEDERSEN

### Flot finaleplads


Det var lige ved og næsten for Kathrine Balsgaard Juul. Til dagligt er hun ph.d.-studerende på Forhistorisk Arkæologi, men den 4. november var hun også én af otte deltagere, der kæmpede om den ærefulde forskerfight-titel og prisen på 10.000 kr. Hun tog både publikum og dommerne med storm ved sin første præsentation, hvor hun lagde ud med at fortælle, at hun gerne ville have været Indiana Jones, men hun var i stedet endt i udkantsdanmark, i Vestjylland, hvor hun for en stund havde været fundmæssigt understimuleret. Indtil skelskeen stødte ind i et lerkar, og siden var der dukket en hel kvindegrov frem. Hendes oplæg blev kaldt "raffineret" med et "præcist anslag", og DR2 tilrettelægger Jan Haugaard var helt oppe at ringe (og der skal ellers noget til) og sammenligne hende med Piet van Deurs, der som Haugaard fremhævede, kunne trække 850.000 seere til en udsendelse om potteskår, og Kathrine havde ifølge ham både magi og personlighed. Publikum stemte også på den humanistiske kandidat, der således kom i finalen, hvor hun dystede mod Pernille Maj Svendsen fra Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet og Phillipp Schröder fra Handelshøjskolen. Sidstnævnte vandt med to flotte miniforedrag om rejsen til globaliseringens indre. 



FOTO: SØREN KJELDGAARD

### Nye tendenser i litteraturen


Den 5. november var der fokus på nye litterære tendenser og litteraturformidling, da Institut for Informations- og Medievidenskab, Århus Kommunes Biblioteker med flere holdt litterær temadag på Hovedbiblioteket i Århus. Skønlitteraturen bevæger sig i stigende grad ud af bøgerne, tager nye former og formidles på nye platforme. Temadagen bød på en række oplæg fra kunstnermiljøet, forskere og biblioteker samt bud på nye litteratur-trends som digital litteratur, small press og litterære installationer. Sidst på dagen fik deltagerne mulighed for at opleve en litterær performance med oplæsning, musik og installationskunst. 

FOTO: ULLA STILLING-PEDERSEN



### Ph.d.- kursus i Viking Studies


3.-4. november afholdt Afdeling for Middelalder- og Renæssancearkæologi et internationalt og tværfagligt ph.d.-kursus i *Viking Studies* organiseret af ph.d.-studerende Sarah Croix og professor Else Roesdahl. Ti studerende fra universiteter i seks lande diskuterede deres projekter sammen med forskere fra arkæologi, historie, nordisk filologi og religionsvidenskab. Kursets tværfaglige udgangspunkt var for mange af deltagerne en vigtig øjenåbner. Det gav stor inspiration, og nye netværk blev skabt. 



FOTO: MOESGÅRD FOTO/MEDIELAB

### 10 år med forskning på nettet


Center for Internetforskning (CFI) fejrede den 12. november sin 10 års fødselsdag med en jubilæumsreception. Formålet med det tværfaglige forskningscenter har fra begyndelsen været at fremme forskning i internettets kulturelle og samfundsmæssige funktioner og betydning, og efter et årti er centret nået vidt med bl.a. oprettelsen af et dansk internetarkiv og deltagelse i en række nationale og internationale forskningsprojekter. Ved receptionen blev der gjort status over de forgangne år, men også set fremad mod en tid, hvor tværnational internetforskning bliver stadig mere aktuelt, og hvor nye internetformer vil komme til. 

FOTO: ULLA STILLING-PEDERSEN



### Superfakultet

Fire nye dekaner blev præsenteret til medarbejdermødet den 9. november. Heriblandt dekanen for Aarhus Faculty of Arts, Mette Thunø. Hun fremhævede, den spændende fremtid vi

alle går i møde, når Humaniora, Teologi og DPU smelter sammen:

– Med et nyt superfakultet får vi utroligt store muligheder, og derfor er det meget vigtigt, at alle går ind i processen med et åbent sind. Og det er


jo jer, der har den store viden om Aarhus Universitet, lød det blandt andet fra Mette Thunø. 






FOTO: ROGVIL JOHANSEN / FOTOAFDELINGEN MOESGÅRD

### Burmesisk besøg på Moesgård

Afdeling for Antropologi og Etnografi havde i november besøg af den burmesiske ph.d.-studerende Pyone M. Thu, der forsker i udvikling af landbrug og ejerskab over jord i Østtimor. Sammen med ph.d. og adjunkt Steffen Dalsgaard holdt hun bl.a. foredrag om udviklingsarbejde i Østtimors landbrugssektor på fire danske

landbrugsskoler og højskoler. Ideen bag projektet var at give unge, der ikke normalt beskæftiger sig med ulandsbistand, indsigt i de problematikker og dilemmaer, som bønder i et udviklingsland står over for – og hvilken indsats, forskere og udviklingsorganisationer kan gøre i den forbindelse. Besøget var finansieret af et stipendium fra Danidas Oplysningsbevilling. 

## NYT FRA HUMANIORA I KØBENHAVN

Denne spalte skrives af redaktionen for bladet Humanist. Det Humanistiske Fakultet ved Københavns Universitet

### Stor vilje til at debattere humanistiske uddannelser


En strategi for et fremtidigt humanistisk uddannelseslandskab har været i høring på Det Humanistiske Fakultet. Høringen er nu afsluttet, og det har ført til 24 høringssvar fra både ansatte og studerende. Høringssvarene vil blive behandlet hen over den kommende måned, inden der kan udarbejdes en strategi i starten af december.

Dekan Kirsten Refsing glæder sig over de mange høringssvar: ”Jeg er meget glad og tilfreds med den store vilje til at debattere de humanistiske uddannelser. Jeg takker for de mange konstruktive høringssvar og glæder mig til i den nærmeste tid at læse dem alle sammen i sammenhæng”, siger hun til fakultetets nyhedsbrev HumNyt.

### Retorik på KU har Danmarks bedste tutorer

Årets nye studerende på Retorik på Det Humanistiske Fakultet kan prale af, at de har fået den bedste studiestart i hele landet. Det har de takket være deres tutorer, som har vundet Tutorprisen 2010.

Dansk Magisterforenings Tutorpris 2010 blev den 3. november uddelt i Københavns Universitets festsal. Her blev det tutorholdet fra Retorik, der løb med prisen og de 8.000 kr., som tutorerne må bruge på en fest eller en middag, hvor de kan fejre, at de har stået for årets bedste studiestart.

Bag Tutorprisen, der hvert år gives til landets bedste tutorer, står Dansk Magisterforenings studentersektion, DM Studerende. 

*De to søstermagasiner Humanist og HUMmagasinet udveksler i hvert nummer nyheder fra hinandens fakulteter.*

# WHAT'S THE TIME DIFFERENCE BETWEEN EUROPE AND MONTREAL?

Åbningen af Tycho Brahes grav endte med at blive en verdensomspændende mediebegivenhed med arkæolog Jens Vellew i centrum – beretning fra intense dage i Prag

Tekst Marie Louise Gammelgaard · mlg@hum.au.dk / Foto Jacob Christensen Ravn, Fotoafdelingen Moesgård

## MANDAG

### – mejsel, mylder, lettelse

I den store gotiske Týnkirke gungrer regelmæssige slag fra hammer og mejsel. Klokken er otte mandag morgen, og der er lang vej til Tycho Brahe.

Midt på formiddagen bliver 80-100 pressefolk fra Tjekkiet, Danmark, Sverige, Frankrig, Tyskland og USA sluset ind i den ellers lukkede Týnkirke. Ceska Televize sender i flere omgange live. Og ser man en rundkreds samle sig et sted i kirken, kan man være ret sikker på, at Jens Vellew befinder sig i et interview inde i midten.

Kl. 14.23 trænger Vellews viborgensiske igennem andre sætninger på engelsk, tysk, fransk og tjekkisk: Nu er der hul! Nu er de igennem! Da kirketjeneren henter en rød løber, forstår vi, at det er *close*

*to coffin*. 16.02 bliver en lille, hel tinkiste firet op. Og snart sidder Vellew på det røde luv i et blitzhav. ”Også her Jens!”, ”Kig her!”, ”Mr. Wellev, please”. Aarhus Universitets aktuelle stjerne smiler og giver kommentarer hele vejen rundt.

Tycho Brahe bliver båret ud af en sideindgang. Og på Nationalmuseets laboratorium bliver kisten fræset op – forskerholdet tager plastikhandsker og maske på, før låget løftes.

Han er der. Mørkebrune knogler, genkendelige menneskedele og to glas, et med kranium og angiveligt et med størknet hjernemasse. Fra en hjerne, der tænkte så vægtige tanker, at dens ejer ikke bare blev en af astronomiens foregangsmænd, men – med sine systematiske observationer – en af grundlæggerne af moderne videnskab overhovedet.



## TIRSDAG

### – sortering, papirpakke, besked fra fortiden

Det er tirsdag formiddag på Nationalmuseets laboratorium. En for en bliver knoglerne fisket op af tinkisten. Retsmediciner Niels Lynnerup vender og drejer hver enkelt og studerer den med forskerens detaljeblik. Så giver han benet en plads i det skelet, der begynder at danne figur på det aflange bord. En brun pakke af sammenfoldet karduspapir dukker op under knoglerne. ”Fantastic”, udbryder Vellev, men pakken viser sig kun at indeholde sandsmulder fra den seneste gravåbning i 1901 samt en kindtand. Og der er heller ingen hilsen på bagsiden: ”There might be something, just a small message ... no ... nothing”, smiler Vellev. Ud af en velbevaret strømpe dumper til gengæld ni yderligere knogler.

Indtil om eftermiddagen har kraniet ligget afsondret og på vat i sin glaskrukke. Den medicinske antropolog Jaroslav Bruzek får det med besvær befriet, og da vattet bliver fjernet og et hvidt stykke papir i bunden pilles op, dukker endelig en gulnet hilsen fra forgængeren op, dateret 26. juli 1901 og signeret den tjekkiske læge Jindřich Matějka. Han beskriver, hvad de foretog sig i 1901.

”What’s the time difference between Europe and Montreal?” råber Humanioras kommunikationschef fra kontoret overfor. En canadisk journalist vil gerne lave en aftale. Reuters vil gerne have billeder.

Niels Lynnerup vurderer ud fra det foreliggende materiale, at der kan laves gode prøver.

Ude i køkkenet taler Jens Vellev nu svensk i mobilen – med Sydsvenska Dagbladet. En anden journalist spørger igen om næsen – er den der? Nej, svarer vi, det er den ikke, hverken i ben eller sølv, sandsynligvis er den kendte metalplade eroderet væk. I 1901 berettedes der om et grønt skær ved næseroden, som kan have været rester efter sølvnæsen – kobbersalte.

”Jeg kan altså ikke se noget grønt kobberskær”, siger Niels Lynnerup. ”Det påstod de dengang, men nej ..?” erkender Vellev.

Om aftenen er der pressemøde på Hotel Evropa.







## ONSDAG

### - patientens fødselsdato?, CT-skanning, genkendelse

Homolce hospitalet i en anden udkant af Prag. Assistenten kommer smilende ud fra rummet med alle skærmene: systemet beder om en fødselsdato..”14.december 1546” svarer Vellev prompte.

I de kommende timer kører kassevis af knogler ind i CT-skanneren. Kun DRs hold, der filmer til en times dokumentar, og Politikens flue på væggen, der observerer til sin tresiders lørdagsreportage, får lov til at følge processen på nærmeste hold. Niels Lynnerup fifler med en stump fra hjerneglasset: Det er kindbenet! Tycho Brahes kranium er ved et tilfælde blevet lidt mere komplet. Og på skærmene uden for scanningsrummet toner astronomens ”ansigt” frem. Affotograferet og gennemlyst 409 år efter hans død.

På et af Prags hovedstrøg genkender en tjekke over middag middelalderarkæologen fra Aarhus. ”It’s you with the project.. Can I have a photo?”. ”Of course”, lyder svaret, og hustruen foreviger mand og Vellev, der atter kan sætte kursen mod frokost. På restauranten smiler den århusianske lektor fra forsiden af den avis, der er stukket ned i stativet på væggen. Hen under aften er han i to en halv time booket til journalister pr. telefon – en ny hvert 20. minut, cirka.



## TORS DAG

### – portrætfoto, tekstiltur, konens aftryk

Tycho Brahe er tilbage på Nationalmuseets laboratorium og bliver fotograferet fra morgenstunden – i fuld figur og med knoglerne i ret orden.

Jens Vellew brænder efter at komme hen til endnu en forskningsdestination på Bymuseet, hvor resterne af Tycho Brahes renæssancedragt kun kortvarigt er lagt op. Fra dragten haster han videre til Týnkirken, hvor tjekkiske arkæologkolleger de seneste dage har arbejdet ikke mindst under gulvet – og har fundet og fritlagt konen. Fru Brahe, der blev begravet tre år efter sin mand, har

ligget presset ned i underlaget, efter at hendes trækiste på et tidspunkt styrtede sammen. Nu tegner der sig et fascinerende aftryk af kvinden i Tycho Brahes liv. Hendes knogler bliver lagt på plads oven på aftegningerne. På venstre fod har hun stadig det sidste af en sko – en tilbageværende sål.

”Look”, siger den danske arkæologs tjekkiske pendant. Og Jens Vellew tager brillerne af og forsvinder ind i resterne af en lille bog, som er fundet i graven hos hustruen.

På hotellet ringer Associated Press sidst på dagen til arkæologen og vil endnu engang have sidste nyt. I går var det New York Times.

## FREDAG

### - Tilbagelægning, postkort fra nutiden, genbegravelse

På laboratoriet er der hektisk aktivitet omkring tinkisten, som skal tilbage i krypten. Og omkring Vellevs sidste chance for at få de manglende underskrifter på det bevidnelses-dokument, han vil lægge med i graven. Sognepræsten flyver ind ad døren med et par plastikposer med rødt fløjl. På dybrød bund bliver knogler og kranieglas lagt forsigtigt tilbage. Dokumentet kommer i kobberrør, og Jens Vellev smider en dansk enkrone med. Men sognepræst Kelnar har et helt seddelbundet i ærmet, alle slags fra det seneste århundrede i Tjekkiet, og Prag-postkort stikker han også ned bag foret.

Nu er der snart pressemøde i den anden ende af bygningen. Kisten lukkes. Og Ceska Televize har atter stillet op til live.

Genbegravelsen begynder kl. 15 i en blomsterpyntet Týnkirke. Med tjekkisk ærkebiskop og deltagelse af danske præster. En katolsk ceremoni med røgelse og vievand, men også med tale af dansk kirkeminister og tjekkisk kulturminister. Samt sange fra Holmens Kantori, fra Tycho Brahes tid, som stemmer til højtidelighed. Sørgelig er denne begravelse jo ikke. Men en kirkelig afslutning på en uge i videnskabens hænder og stærkt søgelys.

► Læs mere om Tycho Brahe og projektet på [humaniora.au.dk/tychobrahe](http://humaniora.au.dk/tychobrahe)



# PRÆSENTATIONER

## Fokus på fremmedsprog



FOTO: FOTOAFDELINGEN MOESGÅRD

**Susana S. Fernández**  
*Lektor, Institut for Sprog,  
Litteratur og Kultur*


Indholdsmæssigt kan min forskning opdeles i tre hovedområder. Det ene om-

råde er grammatiske analyser indenfor en teoretisk ramme af funktionel og kognitiv lingvistik med en korpus-baseret empirisk tilgang. I dette område er mit fokus det spanske sprog, ofte sammenlignet med andre sprog, og jeg planlægger fx at udforske diverse upersonlige anvendelser af personlige pronominer på spansk.

Det andet område er sprog-pædagogik, med særlig interesse for grammatikkens rolle i sproglæring. Mit næste projekt er at

udforske forholdet mellem sprog og kultur, da disse to elementer er uadskillelige komponenter i enhver sprogundervisning. Mit arbejde i dette felt er ikke begrænset til spansk, men rummer også en generel fremmedsproglig dimension.

Det tredje område, som på mange måder er beslægtet med område to, er uddannelsesforskning og sprogpolitik. Her undersøger jeg rammerne for sprogstudierne i Danmark og interesserer mig for både gymnasie-

og universitetsniveauer. Jeg er desuden medinitiativtager til en række netværk, som har til formål at fremme sprogundervisningen i det danske uddannelsessystem. 



Con leche

## Erindring i Lilleasien



FOTO: FOTOAFDELINGEN MOESGÅRD


**Eva Mortensen**  
*Ph.d.-studerende, Institut  
for Antropologi, Arkæologi  
og Linguistik*

På en rejse til det sydvestlige Tyrkiet kan det næsten ikke undgåes, at man støder på antikken i form af mere eller

mindre velbevarede bygninger og byer fra romersk tid. Disse romerske byer er som oftest ikke romerske af oprindelse – der kan både være tale om lokale indfødte byer såvel som græske. Blandt de sidstnævnte havde nogle eksisteret i mange hundrede år, mens andre var grundlagt af hellenistiske konger i den græske tradition.

Mit projekt har til hensigt at klarlægge, hvilke forandringsprocesser der fandt sted i byernes offentlige rum i den sydvestlige del af Lilleasien, da området kom under romersk herredømme.

Denne del af Romerriget er især interessant, da der her opstod et enestående samspil mellem romanisering på den ene side og byernes erindring om den mytiske og historiske fortid på den anden side. Byerne udvikledes og forandredes igennem århundreder og afspejler således flere lag af identiteter. Ud fra det arkæologiske materiale samt den skriftlige overlevering vil jeg klarlægge, hvordan byerne opretholdt og skabte deres identitet(er) i en tid, hvor de fysiske rammer forandrede sig markant. Erindringen

om fortiden i fortiden kommer hermed i fokus. Undersøgelsen af de enkelte byer vil indgå i en komparativ analyse, hvorved mulige mønstre i bybilledernes forandringsprocesser vil fremstå. 



Hel sort

## På grænsen til Roms elite



FOTO: FOTOFDELINGEN/PIESGÅRD

### Niels Bargfeldt

*Ph.d.-studerende, Institut for Antropologi, Arkæologi og Lingvistik*


Livet ved Romerrigets grænse var mere og andet end barske legionærer i evig strid med

vilde barbarer. Langt hovedparten af tiden herskede der fred i de enkelte grænseprovinser, men selv i fredstid havde forholdene ved grænsen indflydelse ikke blot på lokalområderne, men også på riget som sådan.

Jeg vil i mit projekt se på spændingerne mellem politiske elitekulturer i byerne omkring og nærved romerske legionsfæstninger i perioden fra 1. til 3. århundrede. I disse byer boede bl.a. legionærernes familier og folk fra alle egne af imperiet, som søgte nye fortjenester og

muligheder. Her var der mulighed for, at nye aktører som veteraner og rige handelsmænd kunne få adgang til den politiske arena. Sideløbende med disse skulle den oprindelige lokale elite prøve at finde sin plads i den romerske verdensorden. Eftersom flere af lokaliteterne blev sæde for imperiets statholdere, som varetog Roms og som regel også egne interesser i provinsen og repræsenterede rigets allerøverste elite, kan endnu en aktør tilføjes til disse to grupper. Dermed drages grænselokalitet-

erne ind i hjertet af rigets politiske forhold.

Personligt bevæger jeg mig på grænsen af det ukendte, da jeg er mobilitetsstipendiat og oprindeligt uddannet i København, men jeg ser frem til at lære alle AU's forskellige aktører at kende. 



**Hvis den er bitter og gammel med mælk, ellers sort**

## Bilden av islam i den västerländska litteraturen



FOTO: FOTOFDELINGEN/PIESGÅRD


### Henrik Johnsson

*Lektor, Nordisk Institut*

Islam, den muslimska världen och dess relationer till västvärlden är ämnen som är ytterst aktuella och som debatteras flitigt såväl i media och den politiska debatten som i den akademiska världen. Genom att studera hur islam har framställts i den västerländska littera-

turen får man en ökad inblick i den samtida debatten kring islam, eftersom mycket av den kritik som riktas mot islam idag i själva verket är likartad den kritik som har riktats mot religionen islam sedan medeltiden. Men samtidigt har muslimska författare och den muslimska kulturen i vid bemärkelse gett material till och inspirerat västerländska författare genom tiderna. Mitt projekt handlar om hur islam har framställts i den västerländska skönlitteraturen genom historien. Jag följer vissa utvalda teman som förekommer i texter som anses tillhöra den västerländska kanon. Dessa "röda trådar" i litteraturhistorien sätts in i sin samtida kontext, och särskild ton-

vikt ligger på hur yngre författare använder sig av etablerade teman men förändrar dem på olika vis. Genom att anlägga ett helhetsperspektiv på dessa teman och följa dem över en bred kronologisk och geografisk spännvidd betonas både kontinuitet och uppbrott. I bokens avslutande kapitel visar jag hur dessa teman än idag påverkar både litteraturen och den samtida debatten om islam. Här framgår det att det förflutna än idag präglar vår egen samtid. Genom att visa på likheter mellan medeltida och samtida författare blir det uppenbart att devisen "ju mer saker förändras, desto mer förblir de de samma" gäller. Genom att förstå de historiska bilderna av islam och deras

olika kontexter, och hur dessa bilder och kontexter lever kvar i vår tid och påverkar litteraturen och debatten idag, blir vi bättre rustade att bygga broar mellan kulturer vars motsättningar visar sig vara produkter av författarnas fantasi – det vill säga, skenbara. 



**Espresso, dubbel, så stark som möjligt**



## Lær kinesisk – bliv kineser?



FOTO: FOTOAFDELINGEN MOESGÅRD

### Chun Zhang

*Studielektor, Institut for Historie og Områdestudier*


'I Kina, ved du jo nok, er kejseren en kineser, og alle de, han har om sig, er kinesere'. Da H.C. Andersen skrev *Nattergalen*, havde han næppe fantasi til at forestille sig, at kinesisk en dag ville blive et af de mest populære

fag på de danske universiteter. H.C. Andersen valgte sikkert netop Kina for at give historien så fremmedartet en baggrund som muligt. I dag er Kina ikke længere helt så fremmedartet. Mange danskere har efterhånden besøgt riget i midten, og vi hører dagligt om Kina i medierne. Men selvom Kina er kommet tættere på, så er det kinesiske sprog og den kinesiske kultur stadig meget forskellig fra de europæiske sprog og den europæiske kultur.

Jeg er uddannet universitetslærer ved East China Normal University i Shanghai og kom til Danmark i 1999, hvor jeg har suppleret min uddannelse med

en master i IT, Sprog og Læring. I 2000 blev jeg ansat her ved Aarhus Universitet som udenlandsk lektor i kinesisk, og i 2006 blev jeg studieadjunkt. Undervisning i kinesisk sprog er mit arbejdsområde. Jeg brænder for at gøre min undervisning så effektiv som mulig, og jeg deltager på mange konferencer, hvor jeg ofte selv bidrager med mine erfaringer i form af artikler og indlæg.

Et af de mest fascinerende områder i mit arbejde er undervisningen i de kinesiske skrifttegn. I moderne kinesisk findes cirka 6000 skrifttegn. For at læse en avis skal man kende omkring 2000. At tilegne sig de kinesiske skrifttegn er udenadslære – no-

get som ikke ligger naturligt for en dansk student. Ved at udnytte mit kendskab til de mentale processer i indlæringen og ved at gøre brug af IT, håber jeg at gøre denne svære opgave nemmere for de studerende. Opgaven er imidlertid monumental for et voksent menneske. Så lære kinesisk kan mine studerende nok – men helt kinesere bliver de næppe! 



**Jeg foretrækker min kaffe ikke for stærk og med fløde!**

## Tal og politik i Papua Ny Guinea



FOTO: FOTOAFDELINGEN MOESGÅRD

### Steffen Dalsgaard


*Adjunkt, Institut for Antropologi, Arkæologi og Lingvistik*

Fra Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation har jeg modtaget et postdocstipendium til et projekt om

kulturel forandring i Papua Ny Guinea (PNG). Min intention er at se på lokale tælleformer i forbindelse med en folketælling og senere et parlamentsvalg. Kategoriseringen og optællingen af mennesker er blandt den moderne bureaukratiske stats væsentligste magtmidler, hvilket ses i disse to begivenheder (folketælling og valg), men de bureaukratiske kategorier (en person, en familie, en husholdning osv.) bygger i modstrid med traditionelle tælleformer og personopfattelser på en forestilling om samfundets basale enheder

som individualiserede, adskilte fra hinanden og gensidigt udelukkende. Hvem der 'tæller med' kan have konsekvenser for folks selvopfattelse, for planlægningen af udviklingsprojekter og for politikeres magtbaser. Mit mål er at give et nyt perspektiv på de kulturelle forandringer, der udspringer af statens kategoriseringer i et moderne uland præget af politisk fragmentering og stor kulturel diversitet (ca. 800 særskilte etniske grupper).

Jeg har arbejdet med sociale og kulturelle forhold i PNG siden 2002 – senest med min ph.d.-

afhandling om moderne politisk lederskab inden for statslige eller para-statslige rammer (valg, bureaukrati, arvelige titler). Derudover er jeg pt. involveret i projekter om demokratisering samt død, materialitet og tid – og 'human security'. 



**Højlandskaffe fra Goroka, Ny Guinea**



## Relationskompetence i undervisning



FOTO: FOTOFDELINGEN/MØSEGAARD

### Dorte Ågård

*Ph.d. studerende, Center for Undervisningsudvikling*

Jeg har i 2½ år været fuldmægtig ved Det Humanistiske Fakultet, hvor jeg bl.a. arbejder med efteruddannelse af gymnasielærere, men har nu også fået mulighed for at lave et ph.d.-projekt om gymnasielæreres udvik-


ling af personlige underviserkompetencer.

Jeg har en baggrund som lektor og uddannelsesleder på et gymnasium, og det er min oplevelse, at samspillet mellem lærer og elever er blevet vanskeligere i de seneste år og i stigende grad en udfordring for lærerne. Baggrunden er bl.a., at langt flere kommer i gymnasiet, og at mange elever nu kommer fra gymnasiefremmede hjem. Desuden har mange af de senmoderne unge nogle karakteristika, som er anderledes end tidligere: De betragter ikke på forhånd lærerne som autoriteter og skoleviden som noget eftertragtel-

s værdigt, og skolen konkurrerer med mange andre tilbud om de unges tid og opmærksomhed.

Denne udvikling har fået konsekvenser for underviserjobbet: Læreren må forholde sig til elevers meget forskellige forudsætninger, forventninger, adfærd og læringsopfattelser. Da læreren ikke på forhånd har en given autoritet, må han eller hun med sin person opbygge tillid og autoritet, og det skal lykkes, førend undervisningen fungerer, og læreren trives i sit job. Derfor er begrebet *relationskompetence i undervisning* det centrale begreb i min undersøgelse.

Samtidig er det en pointe, at

arbejde med relationskompetence ikke blot handler om trivsel, men om elevernes udbytte af undervisningen. Noget af det mest virkningsfulde, man kan gøre for at øge læringsudbyttet, er at styrke lærernes relationskompetence. 



Med masser af mælk

## Konstruktioner af Østeuropa



FOTO: FOTOFDELINGEN/MØSEGAARD


### Jakob Ladegaard

*Adjunkt, Institut for Æstetiske Fag*

I foråret blev jeg ph.d. på en afhandling om romantisk litteratur og politisk kultur i Europa. Som adjunkt vil jeg fortsætte med at forske

i forholdet mellem litteratur og politik. Dog flytter jeg fokus fra Den franske revolutions tid til en række spritnye vesteuropæiske og amerikanske romaner og film, der alle henlægger hele eller dele af deres handling til Østeuropa. Dem er der faktisk påfaldende mange af. Eksempelvis romaner af Jonathan Safran Foer og Alexander Hemon eller spillefilm af Ulrich Seidl, Lukas Moodysson og Philippe Grandrieux. Så vidt jeg ved, er der ikke skrevet noget samlet om denne aktuelle Østeuropafascination endnu, så efter længe

at have arbejdet med den velbeskrevne romantik bliver det en spændende udfordring at grundforske i et nyt stofområde. Min interesse i emnet skyldes, at værkernes skildringer af det post-sovjetiske øst som kulturelt og politisk rum ikke kun udfordrer de populære mediers klicheer. De benytter også lejligheden til at kaste et kritisk blik på vesteuropæisk og amerikansk selvforståelse. Af den vej åbner de for konstruktive diskussioner af fælleseuropæisk og amerikansk identitet på nye historiske betingelser. Projektet

har derfor ikke blot en litteratur- og filmhistorisk, men også en bred kulturhistorisk og samfundsfaglig relevans. Det lægger med andre ord op til tværfaglige samarbejder, som jeg ser meget frem til at komme i gang med. 



Mørkere end en tyrs tarmkanal på en måneløs prærienat



## Globale forbindelser



FOTO: FOTOFDELINGEN MOESGÅRD

### Carsten Stage

*Adjunkt, Kultur og medier og Begivenhedskultur, Nordisk Institut.*


Steder rundt omkring i verden er i stigende grad kom-

plekst forbundne med hinanden, ligesom de enkelte lokaliteter transformeres pga. konstant ekstern påvirkning (fx fra medier og migration). Denne kulturelle situation udgør omdrejningspunktet for min forskning.

I øjeblikket fokuserer jeg særligt på to forskellige globaliseringsrelaterede samtidspænomener. 1) At den øgede bevidsthed om en transnational forbundethed indvirker på lokale forbrugshandlinger. Med andre ord bliver håndteringen af et globalt ansvar i stigende grad en faktor, der de-

terminerer, hvordan vi forbruger, hvilket jeg bl.a. har undersøgt i relation til den såkaldte (RED)-kampagne. 2) De nye aktivismeformer, der opstår på nettet og gør det muligt for fysisk adskilte mediebrugere at samarbejde om at skabe politiske begivenheder. Konkret fokuserer jeg bl.a. på hændelsesforløbet efter drabet på Neda i Iran i 2009, som netop blev dokumenteret og udbredt af individuelle brugere vha. digitale medieteknologier.

I begyndelsen af 2011 udkommer en revideret udgave af min

ph.d.-afhandling om tegnningekrisen i de danske medier. Her analyserer jeg krisen som en globaliseringsbegivenhed, der på den ene side tydeliggør, at det bliver stadigt sværere at definere dansk kultur, samtidig med at den motiverer en intens mediedebat om, hvad danskhed så er. 



Sort og stærk



## Agrarian expansion and the politics of territoriality on the Indonesian-Malaysian frontier



FOTO: FOTOFDELINGEN MOESGÅRD


### Michael Eilenberg

*Adjunkt, Institut for Antropologi, Arkæologi og Lingvistik*

Mit projekt løber over de næste år og dets overordnede formål er at undersøge samspillet mellem den stigende ekspansion af plantagedrift i marginale områder af Sydøstasien, na-

tionale udviklingsdiskurser og det globale markeds tiltagende efterspørgsel på bio-brændstof. Projektet vil afdække de komplekse forhandlinger, der finder sted mellem lokale, nationale og globale aktører over adgang til land og ressourcer. Projektet vil især undersøge, hvilke konsekvenser den storstilede oliepalme-ekspansion har for de socialt og økonomiske marginaliserede befolkningsgrupper i regionens grænseområder, der ofte er skueplads for voldelige konflikter over land og ejerskab af jorden. Projektet er originalt, idet det både inddrager et globalt og lokalt perspektiv i forståelsen af de stigende konflikter over land og ressourcer i Indonesien

og Sydøstasien generelt. Projektet bidrager således både til den igangværende forskning, som er fokuseret på at afdække konsekvenserne af storstilet plantagedrift og årsagerne til et stigende antal konflikter om ressourcerne i Sydøstasien. Teoretisk foreslår projektet en ny tilgang til studiet af ressource 'frontiers' og sociale og politiske dynamikker langs internationale grænser. Projektets centrale forskningsspørgsmål lyder: Hvordan er den lokale kontrol over land og naturressourcer langs grænserne i Sydøstasien påvirket af globale krav om biobrændsel og af nationale behov for magt, sikkerhed og udvikling? Empirisk vil projektet undersøge ovenstående

forskningsspørgsmål gennem feltarbejde i Indonesien, der vil involvere både kvalitative og kvantitative indsamlingsmetoder af data. Projektets resultater vil blive præsenteret ved internationale konferencer samt udgivet i internationale tidsskrifter. Projektet er støttet af Forskningsrådet for Samfund og Erhverv. 



Ikke for stærk, med mælk





## Kausalitet i kontekst



FOTO: FOTOFDELINGEN/HOFESGÅRD

**Asbjørn Steglich-Petersen**  
Lektor, Institut for Filosofi  
og Idéhistorie

Viden om kausale sammenhænge er af basal betydning i snart sagt alle livets områder. Mange videnskabelige områder sigter efter at af-


dække kausale sammenhænge; når vi i retssalen forsøger at af-dække skyldsspørgsmål er det bl.a. kausale sammenhænge, der er på spil; og når vi i det daglige skal interagere med vores omgivelser, afhænger vi af viden om kausale sammenhænge mellem handlingen og det ønskede resultat.

På trods af intens tværfaglig forskning er der imidlertid stadig store huller i vores viden om, hvordan vi fælder kausale domme, og hvad det overhovedet vil sige, at der er en kausal sammenhæng mellem faktorer. Dette er ikke blot et filosofisk

problem. Et præcist begreb om kausalitet er af afgørende betydning for vores forståelse af basale egenskaber ved menneskelig kognition, og for muligheden af at repræsentere kausale sammenhænge i matematiske modeller og kunstig intelligens.

Min aktuelle forskning, der er støttet af Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation, ser på den rolle, konteksten spiller, når vi fælder kausale domme. Meget tyder på, at interessebestemte kontekster har dramatisk indflydelse på kausale domme, og at en dybere forståelse af kontekstens rolle kan bidrage til at

løse de problemer, der hidtil har blokeret for en adækvat forståelse af kausalitet.

Jeg kom til Århus som adjunkt i 2007 efter fire år med ph.d.-studier ved Cambridge University i England. 



**Sort om morgenen, med  
mælk om eftermiddagen,  
stærk om aftenen**

## NAVNE NYT

### Ansættelser, orlov og fratrædelser

#### Antropologi, Arkæologi og Lingvistik

*Mikkel Rytter Nielsen*, adjunkt, 1. september 2010-31. august 2013

*Helene Blinkenberg Hastrup*, videnskabelig assistent, 1. september 2010-31. august 2011

*Bahador Babrami*, post.doc. fratrædt, 31. august 2010

*Rainer Atzbach*, adjunkt, 1. januar 2011-31. december 2013

*Christian Kordt Højbjerg*, lektor 1. november 2010

#### Center for Undervisningsudvikling

*Gitte Wichmann-Hansen*, lektor, 1. oktober 2010

#### Filosofi og Idehistorie

*Asbjørn Steglich-Petersen*, lektor, 1. september 2010

#### Historie og Områdestudier

*Hanne Christina Fiig*, adunkt, 1. oktober 2010-30. september 2013

*Christian Axboe Nielsen*, lektor, 1. januar 2010

#### Informations- og Medievidenskab

*Tuck Wah Leong*, post.doc. fratrædt, 30. September 2010

#### Nordisk

*Karen Hagedorn*, videnskabelig assistent, 1. september 2010-31. august 2011

*Carsten Stage*, adjunkt, 1. september 2010-31. august 2013

*Stefan Kjerkegaard*, adjunkt, 1. september 2010-30. juni 2013

*Pernille Hermann*, lektor, 1. september 2010

*Stefan Iversen*, adjunkt, 1. december 2010-30. november 2013

#### Institut for Sprog, Litteratur og Kultur

*Joseph William Sterrett*, adjunkt, 1. januar 2010-31. december

#### Æstetiske Fag

*Betina Ramm*, sekretær, 1. november 2010

#### Ph.d.-graden

*Tim Flohr Sørensen*, Institut for Antropologi, Arkæologi og Lingvistik, An archaeology of movement. Materiality, affects and cemeteries in prehistoric and contemporary Odsherred, Denmark.

*Maj Nygaard-Christensen*, Institut for Antropologi, Arkæologi og Lingvistik, When Utopia fails: Political dreams and imaginaries of democracy in Timor-Leste.

*Anette Vandsø Aremark*, Institut for Æstetiske Fag, Musik og udsigelse.

*Thomas Brandt Fibiger*, Institut for Antropologi, Arkæologi og Lingvistik, Engaging Past. Historicity and Political Imagination in Contemporary Bahrain.

*Annette Højen Sørensen*, Institut for Antropologi, Arkæologi og Lingvistik, Cretan foreign relations. Diplomacy and trade with Western Asia and Cyprus during the MM-LMI periods.

#### Udnævnelse

Ved en optagelsesceremoni, afholdt den 8. oktober i Cambridge, blev lektor *Elsebeth Korsgaard Sørensen* udnævnt til Fellow ved St Edmund's College, Cambridge University. Udnævnelsen til Fellow ved St Edmund's College sker i forbindelse med et forskningsophold på Cambridge University. Elsebeth Korsgaard Sørensen, der er lektor i It-Medier, Kommunikation og Læring ved Institut for Informations- og Medievidenskab, er blevet inviteret til at tilbringe efteråret 2010 ved Cambridge University. Her arbejder hun sammen med forskere fra henholdsvis Cambridge University og The Open University.

# LETHS MELLEMVÆRENDER

For Jørgen Leth fik belysningerne af hans værk omtumlede elementer til at falde på plads

Af Marie Louise Gammelgaard · mlg@hum.au.dk

Han ville gerne have husket at nævne Magritte. Men ellers var det en tilfreds og taknemmelig Jørgen Leth, der sidst på dagen indvilgede i at gøre status over heldagsseminaret *Mellemværender* sidst i oktober. Seminaret var arrangeret af Nordisk Institut og trak så mange til, at en hel del måtte stå op i Nobelsalen under dagens sidste programpunkt, en to timer lang samtale med forfatteren og filmmageren. Arrangementet satte Leth stor pris på – som ”et virkeligt seriøst forsøg på at sammenholde film med tekster og se, hvordan de to ting forholder sig til hinanden”.

– Jeg synes, det var fantastisk godt valgt, temaet ”Mellemværender”. Det er en enormt god titel. Det ord har i sig selv været en stor inspiration for mig at høre. Der er netop mange mellemregninger mellem mine film og tekster. Det gælder mere for mig end for mange andre, med min dobbelte baggrund af billeder og tekst – jeg bruger sproget meget varieret og har været meget lege-orienteret – jeg bearbejder billeder med sprog, og mine film og tekster er præget af eksperiment og af nysgerrighed.

## At blive klogere på sit værk

Jørgen Leth deltog ikke bare i eftermiddagens forfattersamtale, men overværede også formiddagens belysninger af værket. Han så det blandt andet som en mulighed for at blive endnu klogere på sit eget værk.

– Der er nogle ubevidste lag, som det er interessant at blive klogere på, det er der også for mig, selv om jeg er en god forklarer af det, jeg har lavet. Men jeg synes, det er allersjovest at høre noget nyt – at der bliver slået nogle nye huller. Det er noget, man godt kan savne i det daglige, i kritikken. Jeg kan godt bruge det her. Foredragsholderne har ikke sagt det samme, som jeg selv siger. Jeg bliver inspireret af sådan en session, også af spørgsmålene bagefter, det er øjenåbnende faktisk. F.eks. ”Vil du ikke have nogen i tale?”. Og ”Hvorfor insisterer du på det, du skriver?”

## Det antropologiske spor

Et af de spor, der blev afdækket i digte og film, var Leths referencer til den polsk-engelske antropolog Bronislaw Malinowski. En inspirator,

”” Jeg er ikke bange for at give sporten en dybde, som ikke alle kan se. Jeg synes, sporten fortjener at blive behandlet poetisk.

”” Når jeg skriver digte, er der ingen tilretninger, ingen gennemskrivninger. Jeg skriver dem, og så er de færdige.



FOTO MARIE LOUISE GAMMELGAARD

kunstneren fik, da han som ung læste antropologi på Københavns Universitet. Under forfattersamtalen betegnede han endog sit blik som antropologisk: ”Jeg ser mennesker, som om de er fremmede”.

– Jeg vil gerne tale om det her og give noget credit tilbage til antropologien og studierne. Der er blevet afdækket nogle *andre* spor i dag, og jeg er glad for, at der er detektiver, som ser sådanne ting. Det kræver ikke særlige forudsætninger at se mine film, men det vidner om en stor interesse for at afdække, og det synes jeg er skide godt.

For Jørgen Leth bevirkede belysningerne desuden, at ”sådanne ting faldt på plads”:

– Mange ting har tumlet rundt – og *mange* forskellige vinkler, også for mig selv. Somme tider er man ubevidst om visse ting, og det er til nytte for mig også, når de bliver klarere – det kan jeg godt lide. Min far sagde: Alt på plads – plads til alt.

#### Betydningsfuld anerkendelse

Den anerkendelse af værket, der kan siges at ligge i et heldagsseminar, betyder meget for forfatteren og filmmageren.

– Jeg er meget glad for anerkendelsen. Særligt fordi jeg i hele mit liv aldrig er gået på kompromis og kun har lavet det, jeg selv havde lyst til, på mine egne præmisser, *hele* tiden – det har været avant garde, og enerådigt. Så det er dejligt at opleve større og større anerkendelse af mine film og litterære værk. I udlandet har jeg oplevet det i et stykke tid, mine film bliver vist retrospektivt i Europa, og jeg bliver inviteret ud som formidler af mit eget værk, for eksempel har jeg holdt en master class på New York University.

#### Magrittes produktive modsigelser

Kun én ting ærgrede Jørgen Leth umiddelbart bagefter – at han ikke fik nævnt den belgiske maler Magritte. Fordi han har inspireret ham til det, han kalder *stemplinger*, der foregår mellem billeder og ord, og på den vis er centrale mellemværender.

– Man har et billede, men siger så noget andet, end billedet indeholder. Man stempler det så at sige med en anden mening, man stempler andre betydninger ind. Magritte benægtede billedets indhold – det er for mig det optimale. ■

”” Jeg er imod kloge film og kloge digte – jeg vil gerne lave lidt dummere film og dummere digte.

”” Det er mit ideal at lave film som man skriver i hånden.

## TIDSSKRIFTER



### Det postmoderne til debat

Tidsskriftet bringer reaktioner på og kritik af postmodernismen samt forslag til, hvad der kunne erstatte den. Fem artikler diskuterer, hvordan dette involverer den tilbagevendende til Det Samme – til identiteten, enheden, involutionen – som bl.a. findes i strukturalistiske og universalistiske bevægelser og strømninger.

*Semikolon; Det Samme. Jon Utoft Nielsen (red.), Tidsskrift for Idéhistorie, Semiotik og Filosofi, årg. 11, nr. 19, 76 sider.*



### I pilgrimenes fodspor

Pilgrimsrejser er blevet en trend, der ikke er til at komme udenom herhjemme, og det til trods for, at de ikke er en traditionel del af den protestantiske kristendom. Tidsskriftet SFINX forsøger gennem en række artikler at beskrive pilgrimsrejsernes kulturhistorie: fra den romerske kejserinde Helenas rejse til Jerusalem omkring år 320, over middelalderens veje gennem

Frankrig mod Santiago de Compostela, til muslimernes Hajj til Mekka, som den foregår i dag.

*SFINX. Tema: Pilgrimme og Pilgrimsrejser, 33 årgang, nr. 3, Leif Erik Vaag (red.), 40 sider, 75 kr.*



### Tycho Brahe og Ertebølleperler

I det populærvideenskabelige arkæologiske tidsskrift bringes der denne gang artikler om bl.a. nyopdagede smykker fra Ertebøllekulturen, om spredte nye spor af urokser, om Tycho Brahe der ikke er den eneste dansker begravet i Teynkirken i Prag, og om nationale helte.

*Skalk, Nyt om gammelt, nr. 4, 2010. Christian Adamsen (red.), 30 sider.*



### Herregårdsfruer og barnegrave

Dette nummer indeholder bl.a. artikler om et klædefund fra Hammerum, barnegraves betydning for arkæologien, en berømt stendysse med detaljer, der adskiller den fra alle andre, en bronzeskål fra romerrigets grænseland, musikalske spillekort fra 1700-tallet og en herregårdsfrues dagbogsanekdoter om lystfiskeri, kortspil og et pertentligt regnskab, der gør det muligt at genoplive hverdagslivet på herregården.

*Skalk, nyt om gammelt, nr. 5, oktober 2010, Christian Adamsen (red.), 32 sider*

## BOGOMTALER



### Litteraturens hylstre

Den seneste udgivelse i serien *moderne litteraturteori* tager det alvorligt, at der også hører en meget konkret fysisk side til det at udgive litteratur. Med en grundig introduktion til forskningsfeltet boghistorie og syv oversatte teoritekster tilbyder bogen nogle metoder og begreber til for alvor at få greb om de fysiske og sociale vilkår, der er på spil, førend såvel den

mindste tekst som den største litteratur overhovedet bliver til en bog. Udgivelsen giver et skarpere blik for litteratur som bøger ved hjælp af begreber som kommunikationskredsløb, bibliografer, læserfællesskaber, typografiske virkemidler og meget mere.

*Boghistorie, Jens Bjerring Hansen og Torben Jelsbak (red.), Aarhus Universitetsforlag, 212 sider, 198 kr.*



### Sammenhængende tænkning

For første gang findes der et bredt dansk udvalg af den tyske filosof Friedrich Schleiermachers tekster. Bogen åbner for en opdagelsesrejse i et forfatterskab, der var selvstændigt, men også på bølgelængde med en glansperiode i tysk filosofi. Her tænkes filosofien som det udgangspunkt, der omfatter enhver reel verden. Schleiermacher skriver om teologien,

der stadig må udfylde en praktisk funktion for mennesker, der nok tænker, men også føler, og han giver pædagogiske bud på, hvordan individet både bliver en del af et fællesskab og samtidig har sin selvstændighed.

*Filosofi, teologi, pædagogik, Friedrich Schleiermacher, Philosophia, 430 sider, 399 kr.*

# BOGOMTALER



## Genopdagelsen af en kunstner

P.C. Skovgaard (1817-1875) var en af guldalderens og nationalromantikken væsentligste kunstnere, men er næsten blevet skrevet helt ud af historien om 1800-tallets brydningstid. Nu er det muligt at genopdage kunstneren i en ny bog, der er skrevet af 13 danske og internationale eksperter. Bogen bidrager med helt ny viden om

Skovgaards privatliv, rejser, politiske overvejelser og kunstneriske ambitioner. Frem til nytår kan Skovgaards værker også opleves på Fuglsang Kunstmuseets og Skovgaard Museets fælles udstilling "Danmark dejligst. P.C. Skovgaard – guldalderen revurderet".

*P.C. Skovgaard – Dansk Guldalder revurderet, Gertrud Oelsner og Karina Lykke Grand (red.), Aarhus Universitetsforlag, 420 sider, 348 kr.*



## Sygeligt sandsynligvis

Er damp, fedtsyre og motivationsforstyrrelser brugbare diagnoser – eller er de klinikken pendant til elektrikerens 'løse forbindelser'? I 'Det diagnosticerede liv' stiller psykologer, sociologer og filosoffer skarpt på livsproblemer, der stadig oftere bliver diagnosticeret som sygdom, der kræver behandling. Bidragene går både i dybden med udvalgte tilstande og behandler bredt de historiske og samfundsmæssige forhold, hvor diagnosticeringen efterhånden er løbet løbsk.

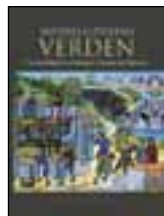
*Det diagnosticerede liv, Svend Brinkmann (red.), Forlaget Klim, 285 sider, 299 kr.*



## Vorherres ventesale

Frem til 12. december har Antikmuseet i Århus udstillingen 'Det hellige rum' – og derfor udgives der også en bog om religion og helligsteder i Mellemøsten omkring Kristi fødsel. Bogen fortæller om et geografisk område, hvor de tre verdensreligioner opstod på et sted med store regionale forskelle og fik deres kirker, synagoger og moskeer. I kapitler om templer, offersteder, materiel kultur og tidlig islam peges der på, hvordan græsk-romersk kultur og nær-orientalske religioner mødtes og trods alt var fælles om helligsteder som der, hvor mennesker kunne møde og kommunikere med gud.

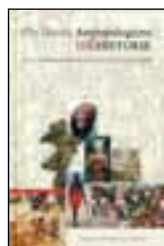
*Det hellige rum, Birgitte Bøgh, Vinnie Nørskov og Rubina Raja (red.), Aarhus Universitetsforlag, 152 sider, 148 kr.*



## Middelalderlige verdensbilleder

I det rigt illustrerede værk præsenterer 30 forskere fra Aarhus Universitet middelalderlige bygninger, personligheder, begreber, tanker, fortællinger og følelser. I middelalderen var kosmos en velordnet størrelse med jorden i centrum, Gud havde åbenbaret den endegyldige sandhed gennem Bibelen, og ethvert menneske havde sin faste plads og funktion i samfundet. Bogen dækker en periode, hvor viden, økonomi, militær og teknologi udvikledes, og hvor verden blev underlagt de europæiske stormagter. Her blev fundamentet lagt for den globale betydning, Europa endnu lever med i dag – på godt og ondt.

*Middelalderens Verden – Verdensbilledet, tankningen, rummet og religionen, Per Ingesman og Ole Høiris (red.), Aarhus Universitetsforlag, 528 sider, 498 kr.*



## Identitet og fremmedhed

Samfund og individer opfatter sig selv som enestående og andre som fremmede. Grænsen for ens egen identitet standser, hvor den fremmedes begynder, og siden antikken har filosoffer og forfattere været optaget af spillet mellem identitet og fremmedhed. Set fra et antropologisk perspektiv veksler individer og grupper mellem at

definere sig selv som unikke og som brikker i et større universelt projekt – eksempelvis civilisationens udbredelse. Antropologiens Idéhistorie følger diskussionerne fra antikken til i dag, og forfatteren viser, hvordan ideen om det fremmede gennem tiden har tjent mange forskellige formål.

*Antropologiens idéhistorie, 2500 års konstruktion af os selv og de fremmede, Ole Høiris, Aarhus Universitetsforlag, 520 sider, 398 kr.*



## Globaliseret kunst

Samfundskunst er et globalt fænomen. De seneste årtier er antallet af biennaler, gallerier, museer og auktionshuse på den globale scene eksploderet. Bogen undersøger, hvordan samtidens kunst er blevet 'international', samt hvilken rolle det globale spiller i denne udvikling. Hvordan påvirker det, som forfatteren kalder "New Internationalism in contemporary art", kunstverdenen, og hvordan passer det med begreber som etnicitet, æstetik og medier?

*Globalizing Contemporary Art, Lotte Philipsen, Aarhus Universitetsforlag, 216 sider, 298 kr.*

# BOGOMTALER



## Aparte amatørlogans

”Alt til festen – undtagen gæsten”, ”De ringer og vrøvler, vi kommer og høvler”, ”Ka’ du ik’ li’ vores højtbelagte, Ja så ka’ du få et par flade”. Hvem har ikke på et eller andet tidspunkt mødt sådanne sjove og kiksede slogans på en varebil eller i en butiksrude. Men hvad er det egentlig for noget? Det forsøger bogen, der bygger på

over 300 slogans indsamlet af forfatteren, at finde svar på. Tilgangen er medievidenskabelig, men bogen er humoristisk skrevet, letlæst og ment som et hyggeligt indslag til den kommende juletid.

*Er gulvet grim og skummel, så ring til Hummel. Hverdagens amatørlogans i et medievidenskabeligt perspektiv, Niels Brügger, 135 sider, 80 kr.*



## Nyudgivet klassiker

*Om Krig* er nok den vestlige histories mest indflydelsesrige analyse af krigens væsen og logik. Med nyudgivelsen benytter lektor Mikkel Thorup anledningen til at aktualisere værkets berømte tese, at krig blot er en fortsættelse af politik med andre midler. Den klassiske afhandling bidrager til forståelsen af det 21. århundredes krige i Irak

og Afghanistan – samt fremtidens mulige krige. Derudover kan en genlæsning af Clausewitz bruges til at imødegå en udbredt misforståelse: den euro-centriske fordom om, at nøgles krig er ren kalkulation og interesse (vores), mens andres alene er passion og had (deres).

*Om Krig, Carl von Clausewitz, oversat i udvalg af Mogens Chrom Jacobsen, Introduktion ved Mikkel Thorup, Aarhus Universitetsforlag, 104 sider, 198 kr.*

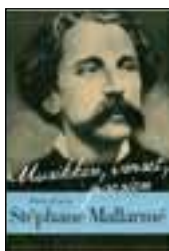


## Med fokus på et sted

Med globaliseringen er vores fornemmelse af at leve i harmoni med et historisk forankret sted blevet udfordret, og stedet som sådan er kommet i fokus. Antologien giver svar på, hvad steder kan betyde for os, og hvordan man analyserer stedets funktion og betydning i litteraturen. Studiet af

stedet er udpræget tværfagligt og sætter begreber som landskab, rum og topografi i spil med bl.a. urbanisering, kosmopolitisme, økologi, hjemstavn og identitet. I bogen introduceres stedets teori og dennes udvikling fra 1970’erne og frem.

*Sted, Anne Marie Mai og Dan Ringgaard (red.), Aarhus Universitetsforlag, 225 sider, 198 kr.*



## En fransk mester

Med sin grænsesøgende poesi blev den franske forfatter Stéphane Mallarmé en af 1800-tallets mest betydningsfulde digtere. Hans ideer og tanker kan genfindes i alt fra nyere fransk filosofi til moderne avantgardekunst, men samtidig har han opnået et ry som forfinet, utilgængelig og uoversættelig. Dette søger *Musikken, verset,*

*poesien* gennem en række nyoversættelser at råde bod på. Bogen rummer også fem essays af danske Mallarmé-eksperter, som hver især følger forfatteren på en rejse i grænselandet mellem sprog, musik, skrift, tale og tegn – på jagt efter mesterens enestående poetiske udtryk.

*Musikken, verset, poesien – Tekster af og om Stéphane Mallarmé, Carsten Madsen og Stefan Kjerkegaard (red.), Aarhus Universitetsforlag, 224 sider, 248 kr.*



## Videnskabens mand

Den epokegørende nyreforsker Poul Brandt Rehbergs var en af det 20. århundredes mest fremtrædende danske forskere. Alligevel er det med denne bog første gang, der tegnes et samlet billede af fysiologen, formidleren og forskningsaktivisten. Bogen går i kødet på Rehbergs nyrefaglige opdagelser, men den portrætterer også

hans offentlige liv i alle facetter – med såvel magtkampe i den danske forskningsverden som en indædt kamp mod nazismen, der førte til forhør og brutal tortur i Shellhuset. Med Rehberg hører vi historien om en videnskabsmand, der var aktiv medspiller i historien og samfundslivets dramaer.

*Videnskabens mand – fysiologen, formidleren og forskningsaktivisten Poul Brandt Rehberg, Henrik Knudsen, Aarhus Universitetsforlag, 412 sider, 398 kr.*

# KALENDER

## Udvalgte arrangementer

### Workshop: Overvågningsdrømme

Forskningsprojektet Overvågning i Danmark afholder d. 7. december workshoppen "Overvågningsdrømme", der sætter fokus på sammenhænge mellem forestillinger om overvågningsteknologier, og hvordan vi forholder os til dem i dag.

**Tid:** 7. december

**Sted:** Institut for Informations- og Medievitenskaber, Katrinebjerg



### Konference: Houses – shaping dwellings, identities and homes

House and home tell who we are. They mirror practical needs, comfort and contemporary ways of living, as well as reflecting communication, reception and adaption of ideas of how to live and how to interact in social groups and as individuals.

**Tid:** 8.-10. december 2010

**Sted:** Section for Medieval and Renaissance Archaeology, Moesgård



and adaption of ideas of how to live and how to interact in social groups and as individuals.

### Konference: German Idealism and Its Critics

Nordic Network for German Idealism in co-operation with the Department of Philosophy, Classics, History of Art and Ideas, University of Oslo

**Tid:** 10.-11. december 2010

**Sted:** University of Oslo, Georg Sverdrups Hus, Auditorium 2



### Konference: Futures in the Making: youth, conflict and potentiality

Projektet "Med fremtiden som handlerum" fokuserer på de sociale relationer og erfaringer, som danner grobund for unges forestillinger om fremtiden i omstændigheder præget af krise og depression.

Målet er at skabe indsigt i de innovative strategier, som unge bruger, når de skaber sig én fremtid og afviser andre. Projektet er komparativt og feltarbejde finder sted i Georgien, Uganda, Brasilien og Danmark. Arrangør: Institut for Antropologi, Arkæologi og Lingvistik

**Tid:** 20.-21. januar 2011

### Symposium: Language use – Language Structure



The winter symposium will have the following thematic foci: mathematical, psychological, philosophical, linguistic and semiotic approaches to the relation between language use and structure. Arrangør: Center for Semiotics

**Tid:** 27.-28. januar 2011

**Sted:** Søauditoriet

► Se flere arrangementer og mere om nogle af ovenstående på: [humaniora.au.dk](http://humaniora.au.dk)

# 10 SPØRGSMÅL TIL PROFESSOREN

FOTO: JACOB CHRISTENSEN/RAIN MOESGÅRD FOTOGRAFDELING

På HUMmagasinets bagside stiller vi vores professorer en række spørgsmål om deres fag såvel som deres fritid. Det eneste spørgsmål, der er åbent, er det sidste. Her skal professoren selv formulere et spørgsmål til en anden professor – og så er stafetten givet videre.

I sidste nummer stillede Else Roesdahl spørgsmålet: Er Kina, med de mange forskellige folkeslag, stadig én stat om 20 år – eller vil det være brudt op ligesom det tidligere Sovjetunionen? Spørgsmålet gik til Anne Wedell-Wedellsborg, der er professor i kinesisk sprog og litteratur.

## 1. Kinesisk og dansk virker som to ret forskellige sprog.

**Er der noget 'typisk dansk', som man slet ikke kan finde ord for på kinesisk?**

Man kan finde ord for det meste – også hygge, frihed og demokrati. Men der kan være betydninger, som kultur og sprog har forskudt, og som kan give anledning til misforståelser. Omvendt findes der på kinesisk betegnelser, der specificerer slægtsforhold flere generationer tilbage og er direkte uoversættelige. Med dem angiver man, om det er på fædrene eller mødrene side, ældre eller yngre søskende, etc.

## 2. Har du en kinesisk yndlingsforfatter, som man burde læse mindst én bog af?

Skal jeg nævne én, må det blive Yu Hua. Han begyndte som voldsæstetisk avantgardist i 1980'erne, og siden har han blandt andet skrevet fire bestsellere, hvor han med sin særlige, enkle og raffinerede sprogtone tematiserer familien som et identitetsskabende fællesskab og det enkelte individs magtesløshed og værdighed på tværs af politiske omvæltninger.

## 3. Hvis du ikke var blevet professor, hvor sad du så i dag?

**Havde du en anden barndomsdrøm?**

Jeg har altid syntes, at det må være fantastisk at være fysiker. Især astrofysiker, der udforsker selve den svimlende virkelighed. Andre bud var klavervirtuos – eller en salonværtinde i 1700-tallet.

## 4. Hvad er dit mest mærkværdige forskningsresultat?

At man i Kina kan læse Kafka helt uden at inddrage begrebet 'skyld'. Og at det samfundskritiske aspekt hos Kafka har fyldt så lidt dér.

Fokus har snarere været på spørgsmålet om individuel integritet og transcendens i en omverden af indblanding og forhindringer.

## 5. Din mand, lektor Clemens Stubbe Østergaard, forsker også i Østasien, men på Statskundskab. Er kinesisk kultur blevet vendt og drejet hen over middagsbordet?

Jovist, men vi har hver vores felt: Han tager sig af politikken, jeg tager mig af kulturen. Og de to har jo som bekendt ikke noget med hinanden at gøre..!

## 6. Hvordan fejrer du julen i år?

Juleaften bliver hos min 93-årige svigermor med børn og barnebarn. 3. juledag holder vi så det traditionelle juleselskab i min familie, hvor vi bliver over 30 personer.

## 7. Du er født ind i en adelig slægt. Gav det besvær, da du rejste rundt på studietur i et kommunistisk Kina i 1978?

I 1978 kendte kineserne intet til, hvilken slægt jeg kom fra. Men der var da dele af min egen familie, som så med nogen skepsis på mit ophold i det dengang meget socialistiske Kina.

## 8. Hvilket skjult talent gemmer du på?

Måske har jeg et endnu uafprøvet talent som ballonskipper.

## 9. Spørgsmålet fra Else Roesdahl: Er Kina, med de mange forskellige folkeslag, stadig én stat om 20 år – eller vil det være brudt op ligesom det tidligere Sovjetunionen?

Det korte svar er 'ja'. Kina vil stadig være én stat om 20 år, ligesom det mere eller mindre har været det i godt 2000 år. Så der er lang erfaring med at holde sammen på tingene. Der er en fælles kultur, et fælles skriftsprog og et fælles ophav. Og hvor over 50 % af befolkningen i Sovjet bestod af mindretal, udgør Kinas mindretal kun 8 % af befolkningen.

## 10. Hvilket spørgsmål kunne du tænke dig at stille til en professor og til hvem?

Jeg vil gerne spørge Søren Fauth: Hvad er det egentlig Kafka kan, som til stadighed genererer nye spørgsmål og forunderlige refleksioner forskellige steder i verden?